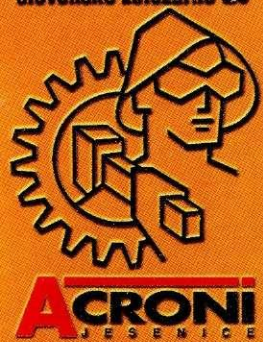


slovenske železarne



interni informacijski časopis

številka 7-8, julij-avgust 2000

Novice



Vsebina:

Vedno več poudarka varstvu okolja

Damir Bakonič: »Kolektiv mi stoji ob strani«

Ali je delo z računalniki zdravju škodljivo

Inovacije kot imperativ preživetja

Darko Mikec: »Vse manjši interes za jeklarstvo«

Stanje investicijskih projektov

Poslovanje Acronija v prvem polletju

Proizvodnja v juniju 2000

Slovenski železarji poslovno izredno uspešni

Rekordna proizvodnja v Vroči valjarni

Posvet o varnosti in zdravju pri delu

Pobuda za ustanovitev posebnega sklada

NI MI VSEENO!

Praznovanje ob 60 – letnici Elektrod

ANKETA

Dobrodošli v svojem mestu in slikoviti okolici

Vaša – naša krajevna skupnost

Delničarji KID prvih 20 let 20. stoletja

Uspešen pohod slovenskih železarjev na Lisco

Slavko Smolej – glasnik gorske narave in železarske kulture

Poletje na kopališču Ukova

Letovanje v Termah Ptuj in Moravskih toplicah

Nagradna križanka

UVODNIK

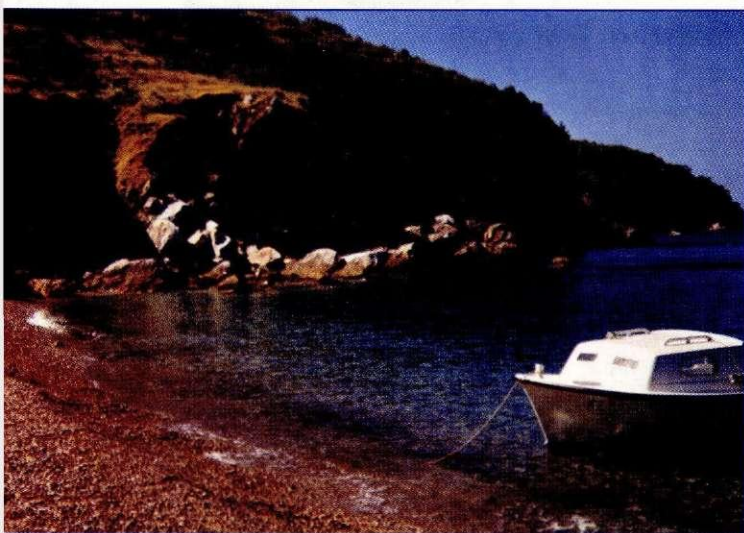
Počitnice so tu

Julija in avgusta večina izmed nas koristi letni dopust. Preživljamo ga zelo različno. Nekateri na morju, drugi v hribih, mnogi tudi doma pri opravilih za katere med letom ni dovolj časa. V uredniškem odboru smo poizkušali poletne Novice oblikovati malce drugače, kot običajno. Obseg tem, ki so vezane na tekoče poslovanje smo skrčili, zaradi barvnega tiska je več slikovnega gradiva. Upamo si trditi, da je tudi prihodnost Acronija bolj barvita. Rezultati katere dosegamo v letošnjem letu nam zagotavljajo, po daljšem času, smelejše investiranje v tehnološke posodobitve. Novi stroji in posodobitve obstoječih nam bodo zagotovili višji obseg proizvodnje in prodaje, boljše kakovost, nižje stroške in boljše delovne pogoje. Zagotovili nam bodo tudi dolgoročnejšo poslovno stabilnost in konkurenčnost v primerjavi z ostalimi proizvajalci jekla. Preko Novic vas bomo poizkušali še v naprej obveščati o tekočem poslovanju podjetja, poslovnih načrtih in spremembah.

Navkljub dopustom imamo tudi v poletnih mesecih visoke poslovne cilje. Zavedamo se, da velikokrat nižja prisotnost na delu zaradi dopustov pomeni večjo obremenitev za ostale, ki so na delu. Velikokrat je potrebno poleg svojega dela izvesti še delo manjkajočih sodelavcev. Pričakujemo, da boste to storili po svojih najboljših močeh, enako kot bodo storili to naši sodelavci, ko bomo mi na dopustu. Zaustavitev določenih linij in agregatov zaradi remontov pomeni, da je potrebno več proizvesti pred zaustavitvijo ali pa po ponovnem zagonu. Lahko tudi zagotovimo, da bomo z dodatnim nagrajevanjem za nadpovprečne delovne rezultate nadaljevali tudi v naprej.

Najprej pa iskreno želimo, da se v času ko boste preživljali letni dopust naužijete poletja. Upamo, da vam bo poletno vreme naklonjeno, da se boste spočili, malce pozabili na vsakodnevne skrbi in probleme vezane na vaše delo v Acroniju. Dvig izplačanih osebnih dohodkov v mesecu avgustu, nov plačilni sistem, ki bo fazno izveden do konca letošnjega leta, predvsem pa uspešnejše tekoče poslovanje podjetja, so zagotovilo, da lahko v prihodnost gledamo z optimizmom. Preseženi mesečni operativni načrti in postavljeni cilji poslovanja, urejenost obratov, bodo še v naprej osnova za izplačilo dodatnih mesečnih nagrad in naša želja je, da bi na osnovi uspešnega poslovanja tega bilo čim več.

Prijeten dopust z obilo sonca in veliko prijetnih trenutkov, vam želi uredniški odbor Acronijevih Novic.



VEDNO VEČ POUDARKA VARSTVU OKOLJA

Stališča o tem, kaj spada v domeno okolja, so med vodilnimi delavci in drugimi zaposlenimi v podjetjih zelo različna. Pri tem si moramo pomagati z definicijo, ki jo opredeljuje standard ISO 14001: okolje je območje, v katerem podjetje deluje in zajema zrak, vodo, tla, naravne vire, rastlinstvo, živalstvo, človeka in njihove medsebojne odnose, razteza se od notranjosti podjetja do globalnega sistema. Skratka, zelo kompleksna problematika. Obsega najmanj naslednje segmente: raba vode in ravnanje z odpadnimi vodami, emisije v ozračje, ravnanje z odpadki in nevarnimi snovmi, hrup.

Na Oddelku za ekologijo smo zaposleni trije sodelavci, osnovni področji dela pa sta: ekologija delovnega okolja in ekologija zunanjega okolja, ki pokriva vse emisijske in imisijske izpuste v ozračje in vodo, ravnanje z odpadki, hrup. Pod oddelek pa sodijo tudi meritve ionizirajočega sevanja.



ed novim parkiriščem in Hladno valjarno raste divje odlagališče.

Z novim Zakonom o varnosti in zdravju pri delu mora delodajalec med drugim zagotoviti periodične preiskave delovnega okolja. Tako mora za opravljanje strokovnih nalog v zvezi z zagotavljanjem varnosti pri delu določiti enega ali več strokovnih delavcev. Lahko pa za opravljanje vseh ali posameznih nalog organiziranja in zagotavljanja varnosti pri delu zagotovi zunanje izvajalce. Trenutno Inšpektorat za delo dovoljuje izvajanje lastnih meritev na delovnem mestu. Oddelek za ekologijo je usposobljen za merjenje fizikalnih parametrov (hrup, osvetlitev, zimska in letna mikroklima, delno tudi za prah). Tako bo naš oddelek lahko obdržal izvajanje teh nalog le ob strokovni kadrovski okrepitvi in ob posodobitvi merilne opreme.

Za preverjanje pravilnega delovanja procesa in naprav oddelek izvaja emisijski in imisijski monitoring zraka. Za meritve, ki so predpisane z zakonom pa sodelujemo z zunanjimi pooblaščenimi inštitucijami. Leta 1997 smo pridobili Pooblastilo za izvajanje prvih meritev ter emisijskega monitoringa odpadnih vod. Ker smo pooblaščenca inštitucija lahko emisijski monitoring odpadnih vod opravljamo tudi za ostala podjetja. Pooblastilo velja do konca leta 2000, tako da bo potrebna Akreditacija laboratorija za podaljšanje le tega.

Velika novost s katero se srečujemo v tem letu, so tudi odpadki. Konec leta 1998 je izšel Pravilnik o ravnanju z odpadki in Pravilnik o ravnanju z odpadnimi olji. V začetku leta 2000 pa še Pravilnik o odlaganju odpadkov. Pravilniki so prinesli kar nekaj novosti, predvsem Pravilnik o odlaganju odpadkov, ker kar nekaj vrst odpadkov, ki so se lahko odlagali na deponijah, le-te ne sprejemajo več. Tako je vedno več odpadkov, ki jih moramo oddati pooblaščenim zbiralcem, ki jih nato varno odstranijo. Del teh odpadkov se predela doma, velika večina pa se izvozi (predvsem v Nemčijo), kjer jih odstranijo v sežigalnicah. Zaradi neurejenih razmer v Sloveniji, ki še vedno nima sežigalnic, so ti odvozi zelo dragi. Tako na oddelku poizkušamo poiskati čim boljšega ponudnika za odstranitev vedno večjih količin odpadkov.

Oddelek pokriva tudi meritve ionizirajočega sevanja ulitih slabov oziroma kolobarjev, žlindre in prahu iz odpraševalne naprave. O tem smo govorili že v eni prejšnjih števil Novic.

S približevanjem Evropski uniji Slovenija sprejema vedno več zakonov, ki so usklajeni z evropsko zakonodajo. Tako je Evropska unija v letu 1996 sprejela direktivo o celovitem preprečevanju onesnaženja in nadzoru, poznano pod kratico IPPC (Integrated Pollution Prevention and Control). Tako je zavezanec za IPPC direktivo postal tudi v ACRONI. Direktiva zahteva vzpostavitev sistema podeljevanja časovno omejenih integralnih okoljskih dovoljenj, ki so pogoj za opravljanje dejavnosti in kontinuirnega inšpekcijskega nadzora. Dovoljenje se lahko izda le, če je dejavnost podjetja v skladu s konceptom BAT (best available technique) - najboljša razpoložljiva tehnika, oziroma če emisije ne presegajo dovoljenih vrednosti. V postopek izdajanja dovoljenj mora biti vključena javnost, kateri morajo biti dostopni tudi rezultati nadzorovanja in spremljanja izpusta.

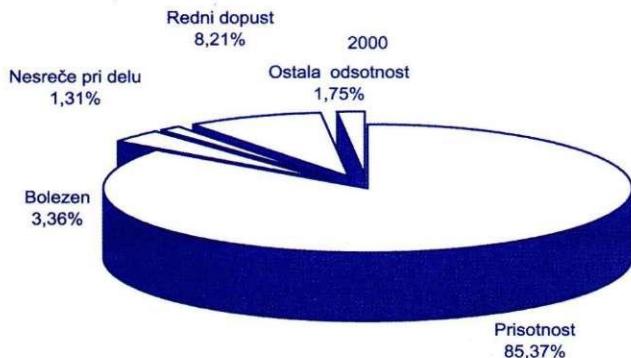
Oddelek za ekologijo že sedaj sodeluje z zunanjimi inštitucijami (Inšpektorat za okolje in prostor, Ministrstvo za okolje in prostor, Gospodarsko zbornico) ter z zainteresirano javnostjo (krajani in Občina Jesenice). V ta namen je potrebno za MOP in inšpekcijo pripraviti vrsto poročil o vplivih na okolje, ki pa so posredovana tudi na Občino Jesenice z namenom obveščanja lokalne skupnosti.

Andreja Purkat



Iščemo ponudnika za odstranitev železovega oksida iz tretje hale.

ODSOTNOST V JUNIJU



V letošnjem juniju je bila odsotnost za več kot 2 odstotka manjša kot lani v istem obdobju. Za nekaj manj kot odstotek je bilo več bolniških zaradi bolezni, nekaj manj je bilo nesreč pri delu, rednih dopustov je bilo več, ostale odsotnosti od dela pa za več kot 2 odstotka manj kot lani v istem obdobju.

Ivanka Mavri

JUBILANTI V JUNIJU

10 let:	BIZJAK JOŽEF ZORMAN UROŠ ĐORĐESKI VOJISLAV	JEKLARNA HLADNA VALJARNA HLADNA VALJARNA
20 let:	KAZIČ ZENID OMEJC IGOR ZALOKAR MILENA	HLADNA VALJARNA HLADNA VALJARNA TEHNIČNA KONTROLA
30 let:	FILIPOV METODI SEFERAGIČ ZLATAN BIRTIČ NIKOLA	HLADNA VALJARNA HLADNA VALJARNA TEHNIČNE STORITVE

Iskreno jim čestitamo!

NAŠI SODELAVCI (intervju)

DAMIR BAKONIČ: »KOLEKTIV MI STOJI OB STRANI«

Damir Bakonič je elektrotehnik v oddelku Vzdrževanje Vroče valjarne. Pripravištvu je opravil po Srednji elektrotehniški šoli, nato pa je odšel v vojsko. Potem, ko je odložil vojaško suknjo, se je redno zaposlil v Acroniju, po štirih letih dela pa je ob delu pričel študirati na Fakulteti za šport v Ljubljani, kjer je vpisan v tretji letnik. Čeprav študira izredno, hodi na vsa predavanja z rednimi študenti. V Ljubljani je približno trikrat na teden, pač odvisno od turnusa.



Ali je težko kombinirati študij in delo?

Povedati moram, da so sodelavci izredno razumevajoči, prav tako tudi uprava Acronija, saj dobim za vsak izpit pet dni odobrenega študijskega dopusta. Drugače pa mi tudi ob kakšnih posebnih priložnostih, kot so smučanje ali potapljanje preko fakultete, uprava odobri dodaten dopust. Tako da sem z odnosom firme Acroni lahko res zelo zadovoljen.

Slišal sem, da ste sodelovali pri mednarodnem športno-gledališkem projektu. Ali ga lahko podrobneje opišete?

Leta 1996 sem sodeloval pri mednarodnem projektu v Kopenhagnu na Danskem, ki ga je organiziralo Dansko združenje športnih in kulturnih društev (DGI). Združenje je zaprosilo Športno unijo Slovenije (ŠUS) za sodelovanje. Leta 1996 je bil namreč Kopenhagen kulturna prestolnica Evrope. ŠUS je nato pri slovenskih športnih društvih Partizan našel ustrezne predstavnike Slovenije. Slovencev nas je bilo 10, od tega sva bila dva iz Jesenic, poleg mene še Nika Stražišar. Predvsem smo bili telovadci, rokometasi in košarkarji.

Kako je bila cela stvar organizirana?

Najprej smo bili vsi udeleženci, poleg Slovenije še iz Danske,



Spomin na Kopenhagen

Francije, Irske in Estonije, skupaj v Franciji, kjer so nas organizatorji projekta »Sport Rock Musical« seznanili z različnimi gledališkimi »fintami«, vadili smo igro, gib, jutro smo pričenjali s tai-chijem itd. V Franciji smo bili dva tedna, nato pa smo se dobili spet naslednje leto za dva tedna na Danskem, kjer smo dokončno pripravili projekt. Prvi teden smo imeli vaje za predstavo, naslednji teden pa 4 predstave v treh dneh. Vse skupaj je bilo torej zelo intenzivno. Organizacija je bila res odlična, tudi predstava je naletela na velik odziv. Šlo je za predstavo, ki je bila mešanica plesa, glasbe, gledališča in športa.

Kako ste se dogovorili v podjetju za odsotnost?

Za ta čas, ko sem imel možnost iti v Francijo in na Dansko, sem zaprosil za dopust in čeprav je bil čas remontov, so mi ugodili in mi omogočili to enkratno izkušnjo.

Kaj počnete trenutno in kakšni so vaši načrti za prihodnost?

Sedaj je moja glavna dejavnost ob delu in študiju sojenje košarke, sem pa tudi vadiatelj v fitnes centru na Jesenicah. Trenutno sodim prvo žensko ligo in drugo moško, moja želja pa je, da bi sodil vsaj prvo B moško ligo košarke. Sodnik sem že od leta 1992.

Jaša GABRIJAN

GIBANJE POŠKODB PRI DELU

V mesecu JUNIJU se je pripetilo 18 poškodb pri delu, od tega 4 smrtno. Poškodovanci so bili zaradi posledic teh poškodb in poškodb v preteklosti odsotni z dela 384 delovnih dni ali povedano z drugimi besedami je bilo odsotnih zaradi poškodb 17 delavcev dnevno.

ENOTA	Število poškodb	% poškodb na stalež	F2	Število izg.dni	G1
JEKLARNA	11	3,23	213,6	150	2,91
VROČA VALJARNA	2	0,88	58,6	54	1,58
HLADNA VALJARNA	3	0,97	66,8	107	2,38
PREDELAVA DEBELE PLOČEVINE	1	0,58	39,5	52	2,05
TEHNIČNE STORITVE	1	0,73	46,6	21	0,97
UPRAVA IN STROKOVNE SLUŽBE	0	0	0	0	0,00
ACRONI SKUPAJ	18	1,23	82,2	384	1,75
ACRONI JANUAR - JUNIJ 2000	91	6,2	71,09	1806	1,41
ACRONI JANUAR - JUNIJ 1999	84	5,7	64,2	2405	1,84

V obdobju od 1. januarja do 31. junija 2000 se je v Acroniju pripetilo 91 poškodb pri delu. Poškodovanci so bili zaradi tega odsotni 1806 delovnih dni. Povprečno je bilo zaradi poškodb mesečno izgubljen 301 dan, zato je bilo mesečno odsotno z dela 14 delavcev. Povprečna odsotnost na eno poškodbo je znašala 20 dni.

Primerjava z enakim obdobjem v preteklem letu kaže povečanje št. poškodb za 7, medtem ko se je odsotnost zmanjšala za 599 dni. Povprečna mesečna odsotnost se je zmanjšala za 100 dni, dnevno so bili 4 delavci manj odsotni, odsotnost na eno poškodbo pa je manjša za 9 dni..

Franc Pintar

ALI JE DELO Z RAČUNALNIKI ZDRAVJU ŠKODLJIVO ?

Delo z računalnikom je postalo del našega življenja in delovanja. Vse več delovnih mest je odmaknjenih od neposrednega upravljanja delovne opreme prek stikal oz. drugega krmiljenja. V ospredje prihaja upravljanje, vodenje in nadzorovanje delovne opreme preko računalnikov (delovna mesta v proizvodnji). Poleg tega pa ne smemo pozabiti na administrativna dela, saj si tam ne moremo več predstavljati delovnega mesta brez uporabe računalnika.

Raziskave so pokazale, da napačno organizirano delo, slaba računalniška in programska oprema, nepravilna postavitve računalnika in druge opreme ter slaba ergonomija škodljivo vplivajo na zdravje. Vse več je uporabnikov računalnikov, ki tožijo o težavah z očmi, glavobolu, utrujenosti, razdražljivosti, pomanjkanju koncentracije... Posledica tega je, da so v svetu in tudi pri nas z zakonskimi in drugimi izvršilnimi predpisi določili osnovne fiziološke, ergonomске in druge pogoje za delo z računalniki, ki jih morata upoštevati tako delodajalec kot tudi delavec. Pri nas to področje ureja "Pravilnik o varnosti in zdravju pri delu (VZD) s slikovnim zaslonom" (sprejet aprila 2000), na podlagi temeljnega zakona o VZD. Po tem pravilniku je delavec vsaka oseba, ki uporablja računalniško opremo z zaslonom najmanj polovico delovnega časa. Delo z računalnikom ne sme

povzročati zdravstvenih okvar, za kar je odgovoren delodajalec, ki mora zagotoviti pogoje navedene v pravilniku.

Delo z računalnikom je specifično težko fizično-senzorno delo. Zavedati se moramo, da je to statično delo, kjer poleg obremenitev zaradi sedečega dela in elementov delovnega okolja (hrup, osvetlitev, temperatura...), prihaja do stalnega prilagajanja oči zaradi gledanja na blizu. Pri gledanju na daleč pri zdravem človeku akomodacija miruje (očesne mišice počivajo), pri bližinskem delu pa so očesne mišice vedno napete, kar pri neustreznem delu lahko privede do zastoja akomodacije oziroma se pojavi tako imenovana kratkotrajna kratkovidnost (na daleč vidimo megleno).

Osnovno nevarnost za okvare vida predstavljajo računalniški zasloni. Večurno delo pred zaslonom predstavlja velike obremenitve. Slaba ergonomija (neustrezne delovne mize, stoli, razporeditve opreme) sili uporabnika v prisilne - nefiziološke drže. Zaradi trajnih nefizioloških obremenitev hrbtnice in hrbtnih mišic lahko nastanejo trajne okvare vratnega dela hrbtnice, kar ima za posledico neustrezen dotok krvi v možgane (vrtoglavica, glavobol, okvare vida). Neprimerna osvetlitev delovnega mesta in razni odboji in zrcaljenja so lahko tudi krivci za glavobole in bolečine v očeh. Kontrast na zaslonu, čas osvetlitve znaka, utripanje, premikanje, velikost znakov in ostali refleksi, ki se pojavljajo pa lahko vplivajo na oči tako, da pride do solzenja, dvojnega vida...

Pri delu z računalnikom so prisotna razna sevanja predvsem neionizirna (elektromagnetna, UV, IR...). Ob zaslonu oziroma njegovi neposredni okolici je povečano polje statične elektrike, zaradi česar je tudi do 100-krat več prašnih delcev na mm² kot v ostalih delih prostora. Posledice tega so vnetja oči oziroma alergije. Neionizirna sevanja so ob računalniškem zaslonu tako neznatna, da ne vplivajo na okvare zdravja. Vedeti pa moramo, da pogosta izpostavljenost majhnim sevanjem povzroči akumulacijo le tega, kar lahko privede do zdravstvenih okvar (okvare tkiv).

Splošne smernice za varno in zdravo delo z računalnikom :

Delovno okolje, oprema, način in organizacija dela morajo biti prilagojeni psihofizičnim zahtevam, posebnostim in predvsem zmoglostim delavca.

Prostor ne sme biti utesnjen, ne prevelik (minimalno 3m² površine in 10m³ zračne prostornine na delavca; višina naj ne bo manjša od 2,5m). Prostor mora biti mora biti pregleden, urejen in omogočati nemoteno gibanje.

Vsa računalniška in druga oprema mora biti nastavljiva (stol, miza, monitor...), da kar najbolj ustreza individualnemu uporabniku, pri čemer mora biti tudi pravilno razporejena (glej sliko).

Zagotovljen mora biti vidni stik z zunanjim okoljem in sodelavci. Le ti morajo imeti možnost komuniciranja, da se ne čutijo odtujeni, osamljeni. Priporočljivo je, da se v takem prostoru nahaja več delavcev, vendar ne več kot 6.

Na vsako uro dela naredimo krajši odmor, da se razgibamo in sprostim (razgibamo vrat, hrbtnico, pogledamo skozi okno....).

Osvetljenost prostora mora znašati od 300-500 luksov. Osvetlitev naj bo kombinirana (naravna-umetna), pri čemer umetna svetloba ne sme utripati.

Okna naj bodo razporejena le na eni strani najboljše na levi strani oz. če to ni možno na najdaljši strani. Zelo pomembno je,

da so zavarovana pred direktnim vpadom sončne svetlobe (žaluzije, lamele).

Preprečimo bleščave, odseve in ostale reflekse z nastavitvijo in pravilno postavitvijo monitorja (od okna).

Efektivna temperatura naj znaša od 20-21°C, relativna vlaga pa naj ne presega 40%.

Hrup pri normalnem delu ne sme presegati 55dBA (decibelov) oziroma pri zahtevnem delu 40 dBA.

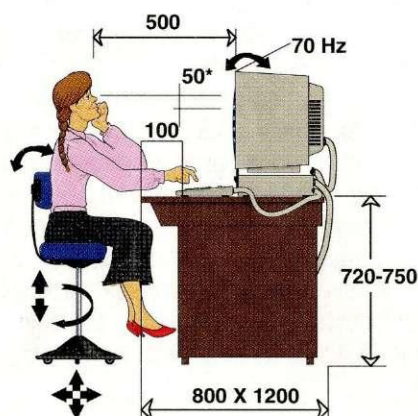
Po 40 letu se običajno pojavi starostna slabovidnost (akomodacija oz. prilagajanje oči peša, bližinski vid se manjša), zato je potrebna večja oddaljenost od zaslona, vendar takšna, da še lahko razpoznavamo znake brez napora. Enako velja za delavce z očali oz. lečami (različne dioptrije).

Pomembni so tudi preventivni zdravstveni pregledi.

Ob prvi utrujenosti (bolečine v križu, očeh...) naredimo odmor.

Med delom večkrat spremenimo položaj (sedenja, telesa...).

DOLGOLETNE RAZISKAVE DELA Z RAČUNALNIKI SO POKAZALE, DA PRAVILNO ORGANIZIRANO DELO OB KAKOVOSTNI OPREMI, ZDRAVEMU DELAVCU NE POVZROČA ZDRAVSTVENIH OKVAR.



50°...približna oddaljenost oči v cm od prve vrstice na zaslonu

Slika: osnovne-minimalne dimenzije (mm), oddaljenosti in nastavitve računalniške in druge opreme.

Gorazd Sušnik

INOVACIJE

INOVACIJE KOT IMPERATIV PREŽIVETJA

Bitke, ki jih bijemo pri osvajanju novih trgov in zadrževanju osvojenih pozicij so mnogo preveč zahtevne, da bi zanje tako ključnemu dejavniku, kot je inovativnost zaposlenih, prepuščali obrobno vlogo. Poslovna uspešnost je vedno bolj rezervirana za visoko inovativne in maksimalno ustvarjalne gospodarske subjekte in tako podjetja kot posamezniki se vedno bolj soočajo z dejstvom, da sta prav ti lastnosti osnovni pogoj uspeha v poslu ali osebni karieri.

Ključni problem pri spodbujanju, uveljavljanju ter v končni fazi trženju ustvarjalnosti lastnih kadrov v podjetju je sposobnost posloводства za razvoj inovativnosti in ustvarjalnosti prijazne klime. Ni naključje, da so se prav velikani globalne ekonomije kot sta na primer IBM in Microsoft odločili za načrtovanje, razvoj in oblikovanje inovacijskega menedžmenta, ki jim bo omogočil

obdržati vodilno mesto v vrhu poslovnega sveta. Njihova prizadevanja s pridom izkoriščajo spoznanje, da ustvarjalnost ni nujno samo prirojena lastnost srečnih posameznikov, ampak, da se je je mogoče z različnimi metodami in instrumenti priučiti, jo spodbujati in krečiti. Vsakdo, ki je že kdaj opazoval otroke pri igri, se bo strinjal, da so sposobnosti za razmah ustvarjalnosti neobremenjenega človeka skoraj neomejene. Da se kasneje ne razvijejo pri vseh enako, je posledica avtoritativnega okolja, ki skuša posamezniku vsiliti pravila obnašanja in delovanja po načelu, da je rutina mnogo lažje obvladljiva od nepričakovanosti. Zato inovatorje, ki to postanejo ravno zaradi nespoštovanja avtoritet, okolica večkrat označi kot moteče posebneže.

Če podatke o raziskavi inovativnosti v nemških podjetjih ocenjujemo v luči zgornje ugotovitve, nas ne more čuditi, da se skoraj polovica podjetij, ki nam jih marsikdo zaradi prislovične discipline postavlja za vzor, pritožuje nad neinovativnostjo svojih delavcev. Tesno povezano s tem je tudi dejstvo, da praktično enako število nemških podjetij nima jasno izdelane inovacijske strategije in da njihova vodstva smatrajo, da je inovativnost v kulturi podjetja nepotrebna ali celo škodljiva.

Zaostajanje v inovacijskem poslovanju pomeni okrnjen razvoj in napredek ter postavlja pod vprašaj poslovno in finančno perspektivo podjetja. Inovativnost kot sestavni del podjetniške strategije in politike zahteva maksimalno pozornost in angažiranost. Te zahteve postavljajo pred vse zaposlene nove naloge, ki jih kot rdeča nit povezujejo vprašanja, kako biti izvirnejši, uspešnejši, boljši ... Vodstvo podjetja mora seveda najti odgovor na vprašanja, kako spodbujati kreativnost in inovativnost vseh segmentov podjetja, kako te ideje tudi uresničiti in jih spremeniti v tržni uspeh. Ker je uresničevanje zamisli v praksi po pravilu veliko bolj zahtevno in kompleksno kot samo rojstvo ideje (po dr. Likarju predstavlja realizacija do 99 odstotkov inovacije), je jasno, da sodi poslovanje inovacij med najbolj kompleksne elemente vodenja in upravljanja. Vključuje namreč tehnološke, tehnične, finančne, organizacijske, logistične, ekološke in ne nazadnje marketinške elemente delovanja podjetja. Podjetje, ki gradi na inovativnosti in ustvarjalnosti vseh zaposlenih, raste in se mnogo lažje prilagaja tržnim izzivom. Za to niso potrebne kakšne posebne organizacijske spremembe. Pomembno je le, da se poslovanje zaveda, da vsak tolar, ki ga vloži v razvoj in spodbujanje inovacijske dejavnosti pomeni donosno naložbo in ne nepotreben strošek.

V neizprosnih borbi za trg se vedno bolj zavedajo pomembne usodnosti inovacijskega poslovanja tudi slovenska podjetja. Izguba jugoslovanskega trga v začetku devetdesetih let je za vsa pomenila hud šok, na katerega se jih je skoraj tri četrtine v smislu varčevanja odzvalo z ukinitvijo oziroma okrnjenjem svojih razvojnih oddelkov. Nekateri redki ekstremisti, med njimi je bil žal tudi Acroni, so šli še dalj in so ukinili oziroma celo prepovedali sleherno inovativno dejavnost. Čeprav bi takšne reakcije s takratnimi razmerami še nekako lahko opravičevali, pa bode v oči dejstvo, da nekatera podjetja tej psihozi niso podlegla in so iskala pot iz krize tudi v z inovacijami podprti optimizaciji proizvodnega in poslovnega procesa. To so predvsem podjetja, ki jih danes štejejo med poslovno uspešna ne samo v slovenskem, pač pa tudi v svetovnem merilu. Za vsa ta podjetja velja, da v njih poslovanje inovacij ni zgolj servisna dejavnost za pomoč naključnim inovatorjem, ampak je aktiven segment strategije in politike podjetja. Tako nas ne sme čuditi podatek, da v Revozu mesečno obravnavajo v povprečju po 1000 inovacijskih idej, ki pokrivajo široko paleto od drobnih

izboljšav na delovnem mestu do zahtevnih razvojnih projektov. Kot trdi direktor Jean Marc Calloud so ti zavidljivi rezultati posledica modernizacije tehnoloških postopkov, ki je podprta z velikimi vložki v izobraževanje in strokovno usposabljanje (140.000 ur na leto), zaposlovanjem mladih strokovnjakov in ustreznimi notranjimi premestitvami (50 odstotkov vodstvenega kadra in 20 odstotkov delavcev). Tako so ustvarili osnove za vpeljavo solidnega sistema za stimuliranje zaposlenih pri napredku podjetja. Zavedajo se, da so najbolj inovativna podjetja tista, v katerih imajo zaposleni aktiven, avtonomen in odgovoren odnos, v katerih imajo dovolj priložnosti za izražanje in niso vpeti v togo hierarhično organizacijo, ki vodi k temu, da ljudje zgolj izvajajo dana navodila. Zaposleni so povezani v osnovne delovne enote in imajo mesečne sestanke, na katerih so informirani in imajo možnost za pogovor, hierarhična linija je kratka, imajo interne komunikacije, sestanke med zaposlenimi in vodstvom, delovne skupine, sodelovanje pri projektih ... (povzeto po Delu, 20. 6. 00).



POTREBUJEMO ZAGNANCE

Dejstvo, da v enem mesecu v Acroniju prijavimo stokrat manj idej kot delavci Revoza nas mora opomniti, da smo šele na začetku poti in da kljub strmemu vzponu rezultatov še nimamo pravega razloga za zadovoljstvo. V prvega pol leta ustvarjeni inovacijski dohodek (14.000.000 Jeklarna + Vroča valj. + Hladna valj.) pa nas kljub vsemu lahko navdaja s ponosom in nas spodbudi k doseganju novomeškim podobnih rezultatov.

Avugst Novšak

INTERVJU

DARKO MIKEC, mag. metalurgije: »VSE MANJŠI INTERES ZA JEKLARSTVO«



Darko Mikec se je v Železarni Jesenice zaposlil leta 1987 takoj po končanem visokoškolskem študiju metalurgije. Prva tri leta je delal kot raziskovalec na oddelku Raziskave & Razvoj in ob delu zaključil magistrski študij metalurgije. Leta 1990 se je za obdobje treh let zaposlil na Inštitutu Jožef Stefan, kjer je pripravljaval doktorsko nalogo. V začetku leta 1994 sem je vrnil v Acroni. V letu 1998 je bil imenovan v poslovodstvo družbe Acroni, kjer je kot direktor za strategijo in razvoj odgovoren za razvoj, strategijo in kadrovsko politiko.

Kakšno je stanje na področju kadrov v Acroniju?

V Acroniju je zaposlenih 1459 delavcev. Od skupnega števila zaposlenih jih je približno 71 odstotkov zaposlenih v proizvodnih obratih, 18% v tehničnih službah in 11 odstotkov v upravnih službah. Približno polovica zaposlenih ima končano poklicno oziroma srednjo šolo, kar je ustrezno glede na vrsto proizvodnje in zahtevnost dela. Zaskrbljujoča je starostna struktura zaposlenih saj skoraj polovica zaposlenih (48 %) spada v starostno skupino 40 do 49 let. Poleg starostne strukture sta najbolj pereča kadrovska problema invalidnost in nenačrtovana odsotnost iz dela. Problematika invalidov se je v preteklosti »reševala« s prerazporeditvijo delavcev v invalidska podjetja CPK in SUZ. Skupna odsotnost dela je bila v preteklem letu 18 odstotkov, zaskrbljujoč pa je podatek da je bilo v lanskem letu zaradi bolezni in obratnih nezgod odsotnih dnevno 67 delavcev.

Ali imate v jeklarstvu težave z mladimi kadri?

Težava na področju izobraževanja kadrov za jeklarsko industrijo, so se začele z ukinitvijo sredješolskih izobraževalnih programov za področje metalurgije in strojništva v vseh večjih jeklarskih središčih, tudi na Jesenicah. Prav tako je iz leta v leto manjši interes za univerzitetni študij metalurgije v Ljubljani, tako da se vedno glasneje omenja možnost ukinitve študija oziroma združitve s študijem strojništva. Slovenska jeklarska industrija in industrija barvnih kovin se zaveda problematike visokošolskih kadrov in lani z usklajeno akcijo razpisala nadpovprečno visoke štipendije za študente te stroke.

Kaj so po vašem mnenju razlogi za tovrstno krizo?

V začetku devetdesetih let se je jeklarska industrija znašla v globoki krizi. Poleg globalne krize je slovenska jeklarska industrija istočasno, z osamosvojitvijo Slovenije, izgubila celoten jugoslovanski trg, zato je bila kriza še toliko hujša. Sledili so programi prestrukturiranja in sanacij, ki so imeli za posledico tudi odpuščanje delavcev in zelo omejeno zaposlovanje mladih kadrov.

Kako poskrbite za izobraževanje v Acroniju?

Znotraj Acronija je relativno dobro poskrbljeno za interno izobraževanje zaposlenih. Za izobraževanje je v letošnjem letu predvidenih približno 35 milijonov SIT. Tako organiziramo vsakoletne enotedenske seminarje za vodstvo, v lanskem letu smo za srednji vodstveni kader organizirali »REFA izobraževalni program«. Za operaterje se periodično organizirajo funkcionalni izobraževalni programi znotraj podjetja. Sredstva so namenjena še za štipendiranje, izobraževanje ob delu, izobraževanje na področju računalništva, tujih jezikov itd. Glede na sugestije zaposlenih je očitno, da bo področju izobraževanja in usposabljanja potrebno nameniti več pozornost, saj sredstva porabljena za izobraževanje predstavljajo dolgoročno investicijo v znanje, ki je lahko naša največja konkurenčna prednost.

Ste študent MBA. Katere so prednosti tega študija?

Študij MBA je namenjen vodstvenemu kadru, ki ima vsaj pet let delovnih izkušenj. Študij organizira Poslovna šola Bled, poteka v angleškem jeziku, saj je namenjen študentom iz centralne in vzhodne Evrope. Namen izobraževanja je spoznavanje vseh področij poslovanja, ki bi jih pri svojem delu morali poznati vodstveni delavci. Poudarek je na timskem delu, in učenju na osnovi primerov iz prakse pod časovnim pritiskom. Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil poslovodstvu družbe Acroni, ki me je študij odobrilo in mi omogočilo nekaj tedensko odsotnost iz dela.

Ali ste v Acroniju udeleženi tudi v mednarodnih projektih?
V Acroniju smo vključeni v dve vrsti evropskih projektov znotraj programa PHARE, in sicer na področju prestrukturiranja Slovenskih železarn in na področju kadrov. V sklopu sodelovanja na kadrovskem področju je bilo organizirano izobraževanje v belgijskem podjetju Cockerill in kasneje enotedensko izobraževanje kadrovskih delavcev družbi Acroni, kot je bilo že objavljeno v eni izmed števil Novic.

Kakšna je strategija Acronija za prihodnost?

Poslovodstvo družbe Acroni je pripravilo poslovni načrt do leta 2004, ki so ga pregledali in ovrednotili strokovnjaki Evropske skupnosti. Ocena je bila pozitivna, tako, da ga je slovenska vlada potrdila in oddala Evropski skupnosti. Slovenija je bila namreč kot pridružitvena članica dolžna posredovati načrt prestrukturiranja slovenske jeklarske industrije, kot eno izmed pomembnih področij, ki jih je potrebno uskladiti pred vstopom Slovenije v Evropsko skupnost.

Jaša Gabrijan

PROJEKTI

STANJE INVESTICIJSKIH PROJEKTOV, 01.07.2000

Kot je omenjeno v eni izmed prejšnjih izdaj Novic, smo v družbi SŽ Acroni d.o.o. Jesenice v pomladnih mesecih intenzivirali aktivnosti, povezane s pripravo in izvedbo obsežnega investicijskega cikla. V nadaljevanju je predstavljen informativni pregled stanja posameznih investicijskih projektov z dne 01. 07. 2000:

Retardacijska naprava kisline $\text{HNO}_3 + \text{HF}$; Zaključna faza, testno obratovanje z optimiziranjem. Uradni prevzem bo predvidoma v prvem tednu avgusta 2000.

Čistilna naprava za regeneracijo HCl ; Z uradnim prevzemom smo projekt zaključili 13. junija.

Preselitev skladišča jeklenega odpadka; V izvajanju so aktivnosti za optimizacijo dohoda jeklenega odpadka in odpravo ozkih grl pri nakladanju v košare. V pripravi je naročilo projektov za izvedbo, v izvedbi pa naročilo za grabilce in magnete.

Nabava kompresorske opreme; Pogodba z dobaviteljem je podpisana, v izvedbi je prva faza projekta.

Zamenjava krmilnika legirnega sistema; Izvedba projekta poteka po potrjenem terminskem načrtu.

Radijsko vodenje žerjava; Izvedba projekta poteka v okviru potrjene projektne dokumentacije, uradni prevzem je predviden v prvi polovici avgusta 2000.

Izpiralna linija v lužilnici PDP; 26. 06. 2000 je bila podpisana pogodba z dobaviteljem. Sledi operativna izvedba v okviru parametrov iz projektne dokumentacije.

Peskarski stroj; Po izboru dobavitelja in končnem usklajevanju tehnično-tehnoloških in komercialno-finančnih parametrov bo predlog pogodbe pripravljen do 07. 07. 2000.

Nadomestni transformator EOP, Avtomatski livar; do 03. 07. 2000 bomo opravili končna izbora, do 15. 07. 2000 pa usklajevanju z izbranimi ponudnikoma in pripravi predlogov pogodb.

Telefonska centrala; na osnovi sklepa Nadzornega sveta Slovenskih železarn d.d. bomo opravili izbor ponudnikov ter

pripravo predloga pogodbe.

Odpraševalna naprava; Na osnovi rezultatov opravljenih meritev, ki jih pričakujemo do 04. 07. 2000, bomo v mesecu juliju izvedli zbiranje ponudb, predvidoma do 15. 09. 2000 pa končni izbor, usklajevanje ter pripravo pogodbe.

Peč za napetostno žarjenje; konec junija je bil opravljen končni izbor dobavitelja, do 15. julija bomo pripravili predlog pogodbe.

Frekvenčni pretvornik Sack linije; do 10. 07. 2000 bomo z izbranim dobaviteljem uskladili finančno-komercialne parametre ter pripravili predlog pogodbe.

Tehtnica v hali C; priprava projektne dokumentacije in pogodbe z dobaviteljem je povezana s pripravo projekta Sanacija hale C, kjer trenutno preverjamo ponudbe dveh izbranih izvajalcev. Izbor bo opravljen do 10. 07. 2000.

Termoskenner na liniji Drever; v mesecu juniju smo opravili izbor in potrditev dobavitelja, izvedba je v toku.

Dodatna 16 tonska žerjava; projekt je v fazi iskanja ustreznih dobaviteljev.

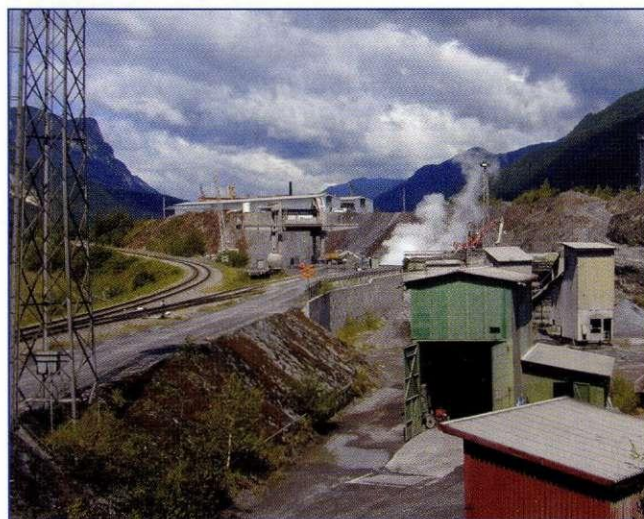
Posodobitev gasilne naprave; končno usklajevanje z izbranim dobaviteljem. Predlog pogodbe bo predvidoma pripravljen do 15. 07. 2000.

Lance manipulator; zaključen je postopek zbiranja ponudb, do 10. 07. 2000 bo opravljen izbor, do 20. 07. 2000 pa končno usklajevanje ter priprava predloga pogodbe.

Podaljšanje prekritja potoka Bela; priprava ustrezne projektne dokumentacije bo zaključena do začetka septembra 2000, realizacija sledi v desetem in enajstem mesecu.

Predelava linije SSSL; do 15. 07. 2000 bomo definirali ponudbene zahteve ter formirali investicijsko koordinacijo. Sledi procedura iskanja ponudb z rokom 25. 08. 2000. Izbor ponudnika bo opravljen predvidoma do 05. 09. 2000, predlog pogodbe pa do 20. 09. 2000.

Celostna rešitev problematike jeklarske žindre; po definiranju končne verzije tehnološkega procesa in terminskega načrta bo predlog projekta predstavljen na poslovodstvu družbe SŽ Acroni d.o.o. Jesenice.



Nasipi okrog predelave talilniških odpadkov zelenijo.

Povečanje kapacitet zvonastih peči; intenzivna priprava projektne dokumentacije.

Linija CRNO; predlog projektne dokumentacije bo pripravljen do 31. 08. 2000.

Renato Golob

POSLOVANJE ACRONIJA V 1. POLLETJU LETOŠNJEGA LETA

Glede na obljubo v uvodniku Novic, da vsebina ne bo pretirano vezana na tekoče poslovanje vam želim podati samo nekaj letošnjih polletnih rezultatov v primerjavi z lanskoletnimi, ki dokazujejo uspešno tekoče poslovanje družbe Acroni.

količinski obseg prodaje v letošnjih prvih šestih mesecih je 110.416 ton, kar je 8954 ton oziroma 9 odstotkov več kot v letu 1999. Vrednostni obseg prodaje 170 milijonov nemških mark (DEM) predstavlja povečanje za 49 milijonov DEM. Navedeno povečanje smo dosegli ob nespremenjenem številu zaposlenih. Povprečna prodajna cena se je dvignila za 37 odstotkov, kar je odraz konjunktura na trgu in spremenjene strukture programa (več zahtevnejših kvalitetnejših jekel) in doslednejšega uveljavljanja višjih prodajnih cen. Visok porast stroškov materiala v višini 45 odstotkov, smo ublažili z nizkimi stroški energije, ki so bili celo nižji, kot v letu 1999. Stroški storitev so se povečali za samo 4 odstotke, drugi odhodki iz poslovanja pa so veliko nižji (80 milijonov tolarjev) v primerjavi s preteklim letom. Masa izplačanih osebnih dohodkov je za 14 odstotkov višja, kar pomeni ob upoštevanju inflacije, realni dvig osebnih dohodkov.

Čisti dobiček v šestih mesecih znaša 307 milijonov tolarjev in je za 811 milijonov tolarjev boljši od lanskoletne izgube v višini 504 milijone tolarjev.

Boljše poslovanje omogoča tudi poplačilo obveznosti do dobaviteljev, ki izhajajo iz preteklega poslovanja. Še pomembnejše pa je, da smo ponovno pričeli z investicijami v posodobitev tehnologije. Trenutno zaključujemo dogovore o investicijah v višini 800 milijonov tolarjev. V pripravi pa so že novi projekti. Posodobitev tehnologije v Acroniju in vlaganja v ekologijo so nujna, saj v nasprotnem primeru ne bomo več konkurenčni ostalim evropskim proizvajalcem jekel, ki so v preteklih letih vložili veliko v posodobitve in rešitve ekoloških problemov.

Cilj vseh nas je, da Acroni dolgoročno posluje uspešno in si s stalnim vlaganjem v razvoj zagotovi stabilen položaj na trgu in s tem zagotavlja dolgoročno varnost in zadovoljstvo vseh zaposlenih v Acroniju.

Namestnik glavnega direktorja
Ljubo Osovnikar, univ.dipl.ekon.

SLOVENSKI ŽELEZARJI POSLOVNO IZREDNO USPEŠNI

Nadzorni svet Slovenskih železarn je včeraj obravnaval poročilo o poslovanju v prvih petih mesecih letošnjega leta. Analiza poslovanja je pokazala, da je poslovanje sistema Slovenske železarne nad vsemi zastavljenimi načrti in da sistem že sedaj dosega cilje sanacijskega programa za leto 2000 - poslovanje z dobičkom. Rezultati namreč kažejo, da je dobiček iz poslovanja proizvodnih družb znašal 1,028 milijard tolarjev, kar je za 23,6 % nad poslovnim načrtom oziroma kar za 5,7 krat več od doseženega v enakem obdobju lani. Proizvodne družbe so ustvarile tudi čisti dobiček v višini 186 milijonov SIT, v primerjavi z lanskim enakim obdobjem, ko so ustvarile za 400 milijonov SIT izgube.



Snopi sončnih žarkov v tretji hali Vroče valjarne.

Prodaja izdelkov jedrnih družb sistema potrjuje uspešne rezultate poslovanja. Vrednostno je Acroni prodal kar za 46 % več, Metal Ravne za 17 % več, STO Ravne za 21 % več in Noži Ravne za 18% več kot v enakem obdobju lani. Vsi ti rezultati tudi presegajo načrte, ki so si jih železarji zastavili za prvih pet mesecev letošnjega leta. Nadzorni svet SŽ je še posebej poudaril ugotovitev, da dobiček iz poslovanja sistema SŽ predstavlja 4 % kosmatega donosa.

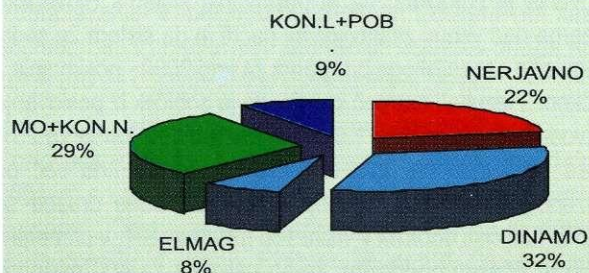
Ob poslovni uspešnosti pa temeljni projekt za naslednje obdobje ostaja krepitev konkurenčne sposobnosti in rasti družbe.



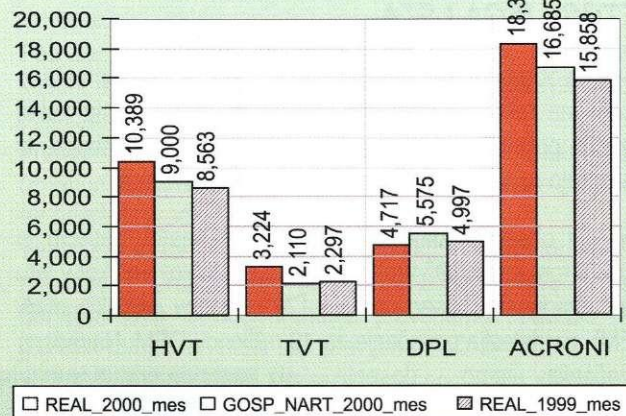
Nova tabla pri vhodu v Acroni.

POSLOVANJE V JUNIJU

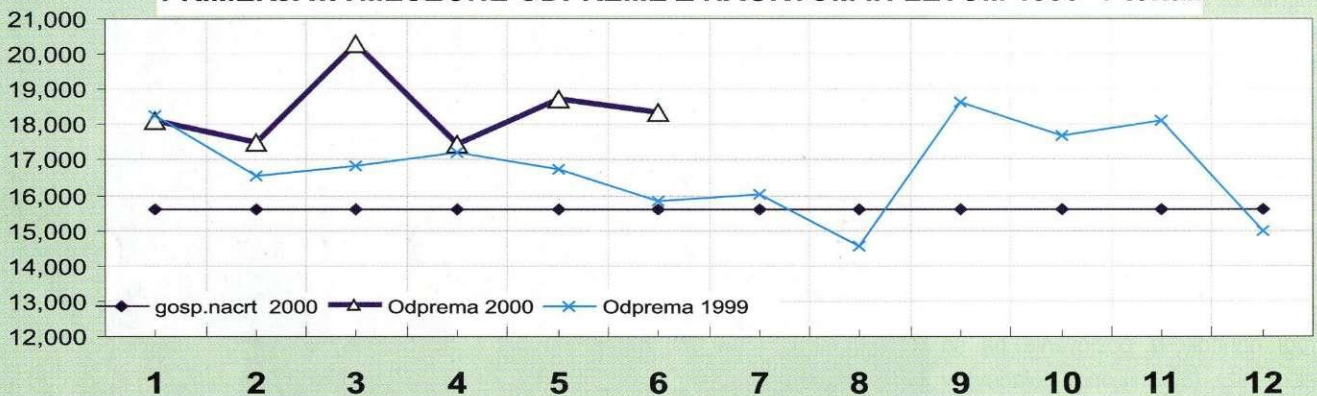
MESEČNA PRODAJA v % po SKUPINAH JEKEL



PRIMERJAVA MESEČNE ODPREME Z NAČRTOM IN LETOM 1999



PRIMERJAVA MESEČNE ODPREME Z NAČRTOM IN LETOM 1999 v tonah



PROIZVODNJA V JUNIJU 2000

Mesec junij si bomo zapomnili kot črni mesec v Jeklarni, kjer smo v tragični nesreči izgubili štiri sodelavce, težave v proizvodnji pa so se nadaljevale do konca meseca. Popolnoma drugače so se stvari odvijale v Vroči valjarni, kjer so po katastrofalnem izpadu proizvodnje v mesecu maju, z prizadevnostjo in organiziranim pristopom dosegli rekordno nizek delež neplaniranih zastojev in celo presegli visoko zastavljeni operativni načrt proizvodnje.

Kljub vsemu smo mesec junij uspešno zaključili s skupno proizvodnjo 17.827 tonkončnih izdelkov, kar je 8,6 odstotka nad načrtovano količino. Plan proizvodnje nerjavnih trakov in

pločevin smo s 4.030 tonami izpolnili le 98 odstotno. Podobna razmerja so bila pri odpremi. Našim kupcem smo prodali 18.330 ton končnih izdelkov in s tem smo načrt presegli za 7 odstotkov, zaostajali pa smo s prodajo nerjavnih izdelkov, kjer smo odpremili le 3.989 od načrtovanih 4.200 ton.

V Jeklarni so kljub visokemu deležu neplaniranih zastojev uspeli doseči relativno solidno proizvodnjo. Načrt sicer ni bil dosežen, manjši izpad proizvodnje pa se po naši oceni ne bo odražal v finalnih obratih. Odlili so 21.615 ton slabov, od tega 5.093 ton nerjavnih jekel. Jeklarna ni obratovala v času KT - vsak delavni dan od 10. do 14. ure. Delež mehanskih in elektro zastojev je glede na koledarski čas znašal kar 15,5 odstotkov, kar je svojevrsten rekord. Izstopajo predvsem zastoji zaradi

popravlila zakladalnega žerjava 80/32 t, kjer je bila med predhodnim popravilom vgrajena os iz napačnega materiala (dobavitelj Pilaster1) in težave z vodno hlajenim vodnikom na sekundarni strani pečnega transformatorja.

Specifične porabe materialov in medijev so bile v okviru načrtovanih vrednosti, izstopa pa specifična poraba električne energije, ki je (479 kWh/t) rekordno nizka.

Po dveh mesecih padanja izplena, je junijski (84,97 %) zopet v okvirih načrta.

Zaradi znanih težav v prejšnjem mesecu je bil Vroči valjarni postavljen visok operativni načrt, ki so ga s 26.058 tonami izvaljanih polizdelkov presegli za 2,1 odstotka. Od te skupne količine je bilo izvaljanih 4.816 ton polizdelkov iz nerjavnih jekel. Rekordno visoka proizvodnja se je odrazila tudi v nizkih specifičnih porabah energije in ostalih medijev.

Organiziran pristop k zniževanju zastojev in veliki napori vseh zaposlenih so se odrazili v izredno nizkem deležu zastojev glede na koledarski čas (18,7 %). Pokazale so se rezerve, ki jih ima na tem področju Vroča valjarna. Končni cilj je optimalno izkoriščanje kapacitet potisne peči.

Na področju izplenov je viden napredek v primerjavi z lanskim letom, še vedno pa se zaostaja za načrtovanimi vrednostmi. Glavni vzrok za nižji izplen je predvsem robna klinavost kolobarjev elektrojekel.

Oddelek Finalizacija toplo valjanih trakov je asortimansko in količinsko izpolnil operativni načrt. Tako so izdelali 3.114 ton izdelkov, kar je 7 odstotkov nad načrtom, od tega 774 ton

nerjavnih trakov.

Doseženi izplen je s 85,7 odstotki v mejah načrtovanega in kar za 1,1 odstotne točke višji od lanskoletnega.

V obratu **Predelava debele pločevine** so uspešno izpolnili relativno nizek operativni načrt. Tako so izdelali 4.124 ton končnih izdelkov in za 211 ton presegli načrt. Za malenkost so s 1.910 tonami presegli tudi načrt proizvodnje nerjavnih plošč. Doseženi izplen je (87,5 %) višji od načrtovanega, kljub temu pa je potrebno poudariti, da je bilo izločeno v izmet kar 243 ton pločevine. Prevladujejo predvsem napake iz predhodnih obratov (luskine, dimenzijska odstopanja).

Na področju specifičnih porab beležimo povečano porabo tako plina kot električne energije. Razloge ne gre iskati v slabšem delu, pač pa v višjem deležu toplotno obdelanih pločevin.

Hladna valjarna je nadaljevala z uspešnim delom iz prejšnjega meseca in izdelala 10.589 ton končnih izdelkov. Načrt ni bil izpolnjen le na segmentu nerjavnih pločevin kot posledica resnejše okvare signirne naprave ob koncu meseca in nekoliko slabše kvalitete toplo valjanih trakov. Tako so namesto načrtovanih 1.500 ton nerjavnih izdelkov mesec zaključili pri 1.346 tonah.

Na liniji SSAP je bilo več vzdrževalskih zastojev v skupnem trajanju 63 ur. Tudi na ostalih linijah (predvsem ZRM in CBL) beležimo večje število nepredvidenih zastojev.

Dosežen izplen je točno na načrtovani vrednosti, to je 86,5 odstotkov. Manjše odstopanje je prisotno na področju nerjavnih trakov kot posledica risov in grobo uvaljane škaje na TVT. Pri ogljičnih jeklih pa je izplen za 0,3 odstotne točke nad načrtovanim.

Direktor proizvodnje:
Slavko Kanalec, univ. dipl. inž.

REKORDNA PROIZVODNJA V OBRATU VROČE VALJARNE

Kot smo že brali v našem glasilu je v mesecu maju zaradi okvare potisne peči v Vroči valjarni prišlo do večjega izpada proizvodnje.

Skupaj z upravo ACRONI smo se v našem obratu dogovorili, da je izpad proizvodnje v mesecu maju potrebno nadoknaditi v juniju in juliju. Tako je bil za junij postavljen operativni načrt proizvodnje proge 25.500 t. Kljub temu, da si do sedaj v valjarni tako visokega cilja še nismo zastavili, je bil ob zaključku meseca krepko presežen - **proizvodnja proge je znašala 26.243 ton, od tega 26.058 ton končnih izdelkov in 185 ton prevaljenih slabov**, kot priprava za valjanje končnih proizvodov za debelo pločevino.

Proizvodnja proge nad 24.000 t mesečno v preteklih letih

Mesec, leto	Jun.2000	Jan.2000	Okt.1999	Jun.1998	leto 1997	leto 1996
Proizvodnja (t)	26.243	24.230	24.317	24.236	-	-

Ker je bila zaloga slabov za valjanje ob začetku meseca zadostna, je bilo jasno, da je osnovni predpogoj za uresničitev zastavljenega cilja znižati nenačrtovane zastoje. S tesnim sodelovanjem proizvodnih in vzdrževalnih delavcev in z izvedbo določenih aktivnosti smo uspeli zastoje občutno znižati. Nepredvideni vzdrževalni in tehnološki zastoji v primerjavi z

načrtovanim časom so bili v juniju 2000 in preteklih letih sledeči:

Obdobje	Junij 2000	leto 1999	leto 1998	leto 1997	leto 1996
Nepredv.zastoji (%)	13,07	21,00	18,95	21,27	20,00

Iz zgornje tabele se vidi, da smo bili v letošnjem juniju izredno uspešni pri obvladovanju zanesljivosti obratovanja strojev in naprav v valjarni.

Tudi v mesecu juliju je pred nami težka naloga, saj smo si zadali cilj 25.000 ton valjanih polizdelkov. Značilno za ta mesec je, da smo proizvodnjo pričeli z minimalno medfazno zalogo slabov, torej bo predpogoj za uresničitev našega cilja zadostna in pravočasna oskrba z vložkom iz Jeklarne.

Obratovodja Vroče valjarne

Branko Strmole, dipl.ing.



Tudi to bo treba popraviti.

LETNI REMONT V VROČI VALJARNI

Tako kot vsako leto je tudi letos predviden letni remont v Vroči valjarni in sicer od 31. julija do 12. avgusta 2000. Remont bo potekal na potisni peči, valjarni bluming in valjarni štekel.

Predvidena dela se bodo zaradi velike obsežnosti izvajala tudi izven rednega delovnega časa. Poleg vzdrževalcev iz Vroče valjarne jih bodo opravljali delavci Montažnega oddelka in RTA, od do sedaj izbranih zunanjih izvajalcev pa Pilaster, Pilaster I, VIGO, Instalacija Hvala, Plinstal, Litostroj PTS, Venles, Klima Celje, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, L-plan.

Kljub temu, da obseg del na remontu pripravljamo in usklajujemo že več mesecev pred pričetkom del, pogosto prihaja do trenutnih nujnih potreb, ki povzročijo spremembe načrta in ponovna usklajevanja. Upamo, da bomo tudi letos kljub finančnim omejitvam uspeli opraviti vsa najnujnejša in predvidena dela in s tem zagotoviti zanesljivo obratovanje.

Vsem izvajalcem želim, da bi svoje delo opravili kvalitetno, pravočasno in brez nezgod.

Janko Cerkovnik

POSVET O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU

Komisija za varnost in zdravje pri delu (VZD), ki deluje v okviru RO SKEI Slovenije, ima v svojem programu dela predvidene tudi obiske posameznih družb. Program komisije obsega ogled proizvodnih obratov in posvet o varnosti in zdravju pri delu.

Med pomembne programske naloge sindikata spada tudi spremljanje in izvajanje varnosti pri delu v praksi. Ker v sindikatu SKEI na lokaciji Jesenice še nimamo za to področje usposobljenega predstavnika, smo v torek, 4. julija 2000 organizirali posvet. Povabili smo komisijo RO SKEI, vse zaupnike SKEI na lokaciji, predstavnike družb ter strokovne sodelavce iz področja VZD v družbah. Komisija je opravila ogled obratov Jeklarne, Vroče in Hladne valjarne.

Po ogledu je v sejni sobi upravne stavbe prisotne pozdravil predsednik SKEI – Konference podružnic – lokacije Jesenice, Janez Vilman. Sekretar za tehnične zadeve SKEI Slovenije – Vladimir Bizovičar je poudaril vlogo sindikata pri spremljanju izvajanja zakona VZD, še posebej v družbah, kjer še ni organiziran Svet delavcev. Novi zakon o VZD je predstavil član komisije, g. Jože Dolenc, upokojeni inšpektor za delo. V svojem izvajanju je predvsem komentiral določila zakona, ki opredeljujejo obveznosti delodajalcev in delavcev ter odgovarjal na vprašanja prisotnih. Posvet je zaključil z mnenjem komisije o ogledu že omenjenih obratov družbe ACRONI. Komisija je dobila vtis, da je vodstvo družbe dojelo pomembnost izvajanja zakona. Pohvalil je tudi urejenost obratov.

Opozoril pa je na nekaj bistvenih kršitev oziroma pomanjkljivosti pri izvajanju zakona, kot so uporaba osebne varnostne opreme, neposrečeno montirana signalna naprava na žerjavu, založene transportne poti, itd..

Vodstvo sindikata SKEI lokacije Jesenice upa, da je posvet dosegel svoj namen.



SKEI – Konferenca podružnic - lokacija Jesenice
Predsednik: Janez Vilman

POBUDA ZA USTANOVITEV POSEBNEGA SKLADA

Na sindikat SKEI so zaposleni naslovili več pobud za ustanovitev posebnega sklada za pomoč družinam smrtno ponesrečenih delavcev ter delavcev, pri katerih je bila ugotovljena težja invalidnost kot posledica nesreče pri delu. Pobudi se v sindikatu SKEI pridružujemo. Predvidevamo ustanovitev sklada, v katerega bi sredstva prispevali po lastni presoji in možnostih zaposleni, delovne organizacije ter ostali občani. Pobudo bomo obravnavali na organih SKEI ter vas o nadaljnjih aktivnostih sproti obveščali preko oglasnih desk ter internega glasila »NOVICE«.

Podružnica SKEI ACRONI
Predsednik: Janez Vilman

Št. 101: Malo za šalo, malo zares!

Tokrat so bile skrinjice v glavnem prazne, tale slikica, pa je že od prejšnjega meseca. Prihranili smo jo za to številko, ker vas obenem vabimo, da nam narišete ali napišete šale in anekdote iz tovarniške ograde.



Najboljše bomo objavili in nagradili.

IZ DRUGIH ŽELEZARSKIH DRUŽB

PRAZNOVANJE OB 60 - LETNICI ELEKTROD

Prve elektrode so začeli na Jesenicah izdelovati ob koncu leta 1939. Sprva so elektrode izdelovali izključno za lastne potrebe takratne Kranjske industrijske družbe. Za te potrebe je zadoščal delavniški način proizvodnje. Čeprav je proizvodnja elektrod predstavljala le neznamenit del proizvodnje železarnice, se je v njej znašlo kar nekaj strokovnjakov – zanesenjakov, ki so z inovativnim pristopom prispevali k temu, da se je v letu 1953 iz delavnice razvil perspektivni elektrodni obrat. Tem gre prva zasluga, da smo lahko 2. junija letos praznovali 60. letnico proizvodnje elektrod na Jesenicah.

Proslava 60. letnice je bila namenjena zlasti zaposlenim v sedanji družbi ELEKTRODE JESENICE, d. o. o. in tistim, ki so delali na področju elektrod pred upokojitvijo. Priložnost pa smo želeli izkoristiti tudi za našo promocijo v slovenskem prostoru. Ocenjujemo, da nam je oboje uspelo.

Strokovni javnosti so bile elektrode aktivno predstavljene na varilskem dnevu, ki ga je v aprilu organizirala Strojna fakulteta Univerze v Ljubljani. Na varilskem dnevu je sodelovalo deset predstavnikov vodstva, prispevali smo dva strokovna referata, udeleženci so si z zanimanjem ogledali razstavo naših izdelkov, napisi na podarjenih kapah pa jih bodo še nekaj časa spominjali na jeseniške elektrode.

Na svojo 60. letnico smo opozorili tudi na sejmu v Gornji Radgoni. Številni obiskovalci sejma so bili neposredno seznanjeni s tradicijo in kakovostjo jeseniških elektrod.

Na osrednjo proslavo, ki je bila 2. junija so bili povabljeni predstavniki vseh okoliških in osrednjih slovenskih medijev. Žal je bila njihova prisotnost na sami proslavi okrnjena – zaradi večjega zanimanja za tragične dogodke v ACRONI-ju, vendar so kasneje izpad nadoknadili, tako da je bila tudi širša slovenska javnost seznanjena o proizvodnji elektrod na Jesenicah nekoč in danes, o doseženih rezultatih poslovanja in o tradiciji, ki zagotavlja visoko raven kakovosti.

Osrednja točka proslave je bil nagovor direktorja Milana Demšarja, ki vodi družbo od začetka njenega samostojnega delovanja v marcu 1998. Direktor je poudaril, da je le malo železarskih podjetij, ki so preživele dve tako hudi preizkušnji kot je bil razpad železarnice in stečaj Fiproma. Jeseniške elektrode so se na trgu obdržale zaradi izjemne kakovosti, hitrega

prilagajanja potrebam kupcev, stalnega razvoja novih proizvodov in prizadevnosti vseh zaposlenih. Družba je že prvo leto samostojnega obratovanja dosegla za 1,8 milijarde tolarjev prometa in 86,7 milijona tolarjev čistega dobička. V letu 1999 je rezultat še izboljšala. Promet se je povečal na 2,1 milijarde tolarjev, dobiček pa na 105 milijonov tolarjev. Načrt poslovanja se uresničuje tudi v letu 2000, pozitivno poslovanje se nadaljuje.

Proslave so se udeležili številni gostje, ki so s svojo prisotnostjo in aktivnim sodelovanjem pomembno prispevali k svečanosti in pomenu prireditve. Naj omenim le nekatere: dr. Jože Zagožen, predsednik odbora za gospodarstvo pri Državnem zboru Republike Slovenije, Boris Bregant, župan občine Jesenice, dr. Matic Tasič, predsednik uprave Slovenskih železarn, dr. Pavel Štular, predsednik Zveze društev za varilsko tehniko Slovenije ... Vsi našeti gostje so (poleg čestitk k lepemu jubileju) izrazili zadovoljstvo z doseženimi rezultati in obljubili takšno delovanje, vsak na svojem področju, da bi ob dobrem delu lahko družba ELEKTRODE JESENICE še naprej dosegala vzpodbudne rezultate.



Nagrajenci.

Direktor je poudaril, da so za uspeh zaslužni vsi zaposleni. Nekateri delavci pa so k rezultatu dali nadpovprečni prispevek. Takšnih delavcev je bilo 33. Dobili so zaslužena priznanja, ki bodo zlasti vzpodbuda za nadaljevanje uspešnega dela, skupinski posnetek pa jih bo še dolgo spominjal na njihovo skupno praznovanje in uspešno sodelovanje.

Za ohranitev proizvodnje elektrod na Jesenicah ima velike zasluge dr. Janez Begeš, ki je vodil obrat elektrode v prelomnem času, ko je razpadla železarna in je potekla pogodba z licenčnim partnerjem. S svojim bogatim poznavanjem tehnike in tehnologije na področju elektrod ter s pomočjo številnih povezav v svetu je uspel skupaj s svojimi sodelavci pridobiti nova tržišča, ki so omogočala takšen obseg poslovanja, da je lahko profitni center elektrode uspešno posloval. Hkrati je z veliko pozornostjo do svojih sodelavcev in razumevajočim vodenjem uspel ustvariti vzdušje medsebojnega zaupanja in velike pripadnosti kolektivu. Delavci so ga imeli radi in ga imajo radi še danes, čeprav ne dela več z njimi. In to je dokazal tudi dolg in prisrčen aplavz, ki je sledil nagovoru, ki ga je imel dr. Begeš po prejemu nagrade za svoj izjemen prispevek k ohranitvi in razvoju proizvodnje elektrod na Jesenicah.

Slovesni podelitvi nagrad je sledil kulturni program, ki so ga izvajali Moški pevski zbor kulturnega društva Vintgar z Blejske Dobrave, recitator Borut Verovšek in povezovalka programa

Majda Rebernik. Posebno močan vtis je napravila osebna izpoved Majde Rebernik, ki je pred četrto stoletja delila usodo z delavci elektrod. Marsikateri delavki se je ob njenih spominih, ki jih lahko preberete v nadaljevanju, utrnila solza.

Delavci elektrod, še bolj pa upokojeanci elektrodnega obrata, so bili veseli, da so lahko skupaj proslavili lep jubilej. To je pokazala že udeležba na proslavi, saj se jo je udeležilo več kot 250 sedanjih in bivših delavcev elektrod. Bili smo prijetno presenečeni. Dobili smo potrditev, da delavci čutijo s svojim podjetjem. Po proslavi so se še lep čas zadržali na dvorišču Kulturnega doma Albina in Julke Pibernik na Javorniku in si izmenjavali vtise, doživetja in spomine, pa čeprav jih je že čakalo prijetno druženje na Kresu, kjer je bil piknik zaključen v poznih večernih urah. Tudi upokojeanci so se radi zavrteli ob zvokih živahnih melodij. Ta dan pri njih ni bilo čutiti utrujenosti, pa čeprav so v preteklih letih vložili mnogo truda in energije v svoje elektrode in je trdo delo nesporno pustilo svoje posledice.

Rafko Penič

SPOMINI (leto 1975 – 1976)

Ko si vstopil skozi velika železna vrata, te je takoj pozdravil ropot rezalnih strojev, še preden si zakoračil mimo kupov hladno valjane žice. Skozi prašna steklena okna čisto pod streho, je jutranje sonce že poslalo svoje prve žarke in skozi njihove snope je poplesaval droben prah.

Rezalk zaradi kupov žice sploh nisi takoj opazil, če pa si dobro pogledal, si nad ropotajočimi stroji zaznal pisane bluze žensk, ki so se sklanjale, dvigovalle, prenašale; vedno ustaljeni gibi, dan za dnem, leto za letom. Rezalke so se ponavadi med seboj sporazumevale z gibi, saj je bil ropot premočan, da ne govorimo kako težaško je bilo delo in koliko je bilo treba na eni dnini z golimi rokami premetati narezane žice.

Poseben vonj te žice, mazilnega olja, mase za elektrode, je dajal značilen pečat temu prostoru. Bil je bolj prijeten kot ne, še posebno, ko si se ga navadil. Zavihani rokavi moških na začetku linij, ki so morali opraviti najtežje začetno delo, da je trak lahko začel nositi oplačene elektrode v peč. Vroče so potovale do žensk, ki so na svojih mizah spravljale elektrode v embalažo in jih etiketirale. Prav posebno pa smo bili takrat ponosni na prvo linijo, ki je na koncu že imela nastavljene škatlice in v katere so se elektrode same zložile, čeprav je bila pomoč pridnih rok še vedno potrebna. Nova, modernejša doba, je v elektrodni šele prihajala.

Še danes vidim pridne mravljice – »pokarce« smo jim po domače rekli, z žulji na rokah, poudarjenimi žilami, bolečimi nogami in hrbtenicami ... Tono na tono, čimveč, da bi bila tudi kuverta na koncu meseca debelejša.

Koliko ton elektrod in žice so premetale do upokojitve? Srečnice tiste, ki so jo odnesle še nekako zdrave in koliko ton tiste, ki jim je težaško delo zaznamovalo zdravje do konca življenja.

Kamioni pa so vozili, vsak dan po širnem svetu. Elektrode Železarn Jesenice so bile priznane in cenjene povsod. V njih je bilo vloženo znanje in znoj delavcev in delavk elektrodnega oddelka.

Po kotih lončki, kuhalniki in skodelice za kavo, kakšen zavrit približek za malico, stare jopice in rute za mrzle dni, smeh, jok, občasni prepiri, ropot viličarjev in »granikov«, toplota peči, vonj po posušenih elektrodah, a vendar obrazi z vrisano ljubeznijo in ponosom, da pomagajo ustvarjati svoj drugi dom – Elektrode.

Vse to se mi je vtisnilo v spomin; pomnim še danes.

Majda Rebernik

ANKETA

Nekaj pasjih dni smo že preživeli. Letos so se začeli kar zgodaj. Meteorologi so zabeležili najtoplejši junij v tem stoletju. Upamo, da zadnja hladna fronta ni odnesla vse toplote s seboj, saj nas bo večina šele odšla na težko pričakovani letni dopust. Kje in kako bi ga najraje preživeli? Na morju v hribih, ali pa kar doma in kaj bomo počeli? Vsak po svoje, »v okviru danih možnosti« kot imamo navado reči v Acroniju. Nekateri so nam zaupali kje in kako. Preberite!

Vprašali smo jih tudi, kaj menijo o možnostih za preživljanje dopusta v domačem kraju turistični ponudbi v naši občini in če se bo dobra igra naših nogometašev privabila v Slovenijo več tujih gostov.



Muharem Kičin, Tehnične storitve

Najraje bi dopust preživel kje v tujini. Rad grem na morje, kam na Hrvaško. Letos ne bom šel, ker grem v Avstrijo na svatbo. Veliko je odvisno tudi od finančnih možnosti. Za dopust je treba »šparati« celo leto.

Emir Pivač, Vroča valjarna

Dopust najraje preživim na morju. Tam bi se spočil, zabaval... Dopust bi se dalo preživeti tudi doma, čeprav je turistična ponudba bolj slaba. Na Jesenicah je samo bazen, igrišče, okrog katerega je potrebno še marsikaj urediti, drugega pa ni. Nogometaši so nam naredili kar dobro reklamo. Kakšen več gotovo ve za Slovenijo.



Ivan Stečuk, Jeklarna

Dopust bom preživel doma. Počival bom. Turistična ponudba je zame predraga. Dokler je imela železarna prikolicе sem preživel dopuste ob morju.

Vane Ristov, Jeklarna

Kjerkoli bi preživil dopust, najraje pa na morju. Hodil bi na plažo, počival. V domačem kraju in okolici je turistične ponudbe dovolj, vendar je draga.



Olga Vukeljč, Razvoj in raziskave

Najraje bi šla na Portugalsko. Čim manj bi poležavala na plaži, ogledala bi si vse znamenitosti, se zabavala, plesala. Mogoče bi na Bledu preživela dopust, doma na Jesenicah pa ne. Bolj me vleče na morje, v hribe pa ne hodim.

Sašo Gruškovnjak, Vroča valjarna

Dopust bi preživel z družino na morju vsaj deset dni. V načrtu je, bomo pa še videli, kako bo z denarjem. Tudi doma se da preživeti dopust, ampak okrog hiše je toliko dela, da potem to ni več dopust. Kakšna je turistična ponudba v domačem kraju ne vem. Menim, da naši športniki nasploh veliko pripomorejo, da Slovenija postaja v svetu poznana in da se to pozna tudi v turizmu.



Karmen Krničar, Računovodstvo

Najbrž veliko ljudi preživi dopust doma. Kje in kako bi ga jaz najraje preživela? Ne vem, mogoče bi kje na kakšni samotni plaži uživala v miru.



Mustafa Ejupović, Hladna valjarna

Dopust najraje preživim z družino na morju. Tudi na Jesenicah je dovolj turistične ponudbe, vendar bolj po planinah, jaz pa grem raje na morje. Tujih turistov je veliko na Bledu, Šobcu, v Bohinju, največ pa jih gre na morje.

Davorin Vengar, Hladna valjarna

Letujem vedno na morju, pri Poreču. Tja hodim že več let in vedno grem z veseljem. Ne samo, da lenarim na plaži, ukvarjam se tudi s športom, na primer tenis, tek. Zvečer gremo s prijatelji v mesto, se gremo družabne igre. Na Jesenicah greš lahko kam na pijačo, če pa hočeš kaj več, moraš na Bled, v Kranjsko Goro ali kam drugam.



Robert Frelj, Vroča valjarna

Nisem še razmišljal, kje in kako bom preživel dopust. Najbrž bom šel, tako kot že več let zapored, na Pag. Tam mi je všeč. Športniki pripomorejo, da svet spoznava Slovenijo, politiki pa tudi... Ponudba na Jesenicah je standardu prebivalcev primerna. Tudi tistega kar imamo, ne izkoristimo ali pa ne znamo ponuditi.



Borut Lešnik, Prodaja - Marketing

Z ženo in otroci gremo na morje. Zaenkrat nimam kakšnih posebnih želja, niti možnosti. Mogoče kasneje, ko bodo otroci odrasli. Tudi doma se lahko preživi lep dopust, ne ravno na Jesenicah, v bližnji okolici pa je dovolj možnosti.

Branka Modic Šmit, Informatika

Na morje bom šla. Tudi v hribih je dobro, ampak tam sem že doma. Turistična ponudba v okolici domačega kraja je kar dobra, vendar o tem ne razmišljam, ker imamo prikolic ob morju.



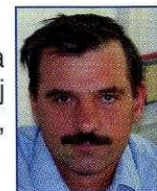
Dora Resman, Finance

Dopust preživim v svoji garsonjeri v Červarju pri Poreču. Tam se počutim kot doma in si ga lahko privoščim cela dva tedna. Zelo rada bi šla v Budvo na začetku junija, ko še ni tako vroče. Letos sem bila v Dubrovniku. Bilo je prekrasno. V Črni gori pa še nisem bila.

V Sloveniji so še vedno previsoke cene v primerjavi s Hrvaško. Da bi preživela dopust na Jesenicah? To si težko predstavljam. Odkar smo se preselili na Koroško Belo, grem na Jesenice mogoče enkrat na tri mesece.

Darko Gregorič, Hladna valjarna

Šli bomo v Beli na otoku Cresu. Najraje pa bi ga preživel kje na Maldivih. Tudi doma je dovolj turistične ponudbe, ampak na dopustu je boljše, če si od doma.





Renato Golob, Uprava

Najverjetneje bom doma delal, fizično. Pokosil bom travo okrog hiše, postrigel živo mejo, kaj popravil. Na kakšen tenis bom skočil, pa bo.

DOBRODOŠLI V SVOJEM MESTU IN SLIKOVITI OKOLICI

Pri turističnem društvu na Jesenicah ugotavljamo, da ob vsakodnevni ponudbi izletov in potovanj tako rekoč z vsega sveta pozabljamo, da imamo le korak od doma privlačne zanimivosti, ki nam lahko polepšajo dopustniški dan. Zgodovina mesta se zrcali na ohranjenih naravnih, kulturnih in drugih



Zaradi bujne in raznolike zasaditve bi spominskemu parku lahko rekli kar jeseniški botanični vrt.

znamenitostih, cerkvah in drugih objektih. Kot ura zgodovine je ogled rudarske in železarske zbirke, še posebej okamenin, ki so jih našli v okolici. Prijeten je sprehod skozi zelenje in cvetje Spominskega parka na Plavžu, kjer spomini mnogih domačinov poromajo nazaj v preteklost. Po ogledu mesta se v okolici odpre svet v osrčje karavank, kjer je veliko možnosti za izlete, sprehode in planinske ture. Plavški Rovt, Planina pod Golico, Javorniški Rovt, to so kraji, kjer je na majhnem prostoru posejanih toliko privlačnih zanimivosti, da si je treba vzeti le čas in po požirkih srkati te danosti narave. V okolici je veliko prijetnih planinskih poti, ki so jih uredili in označili člani Planinskega društva Jesenice. Dve novi poti sta Jesenice – Jelenkamen – Pristava in Jesenice – Sedem grabnov – Črni vrh.

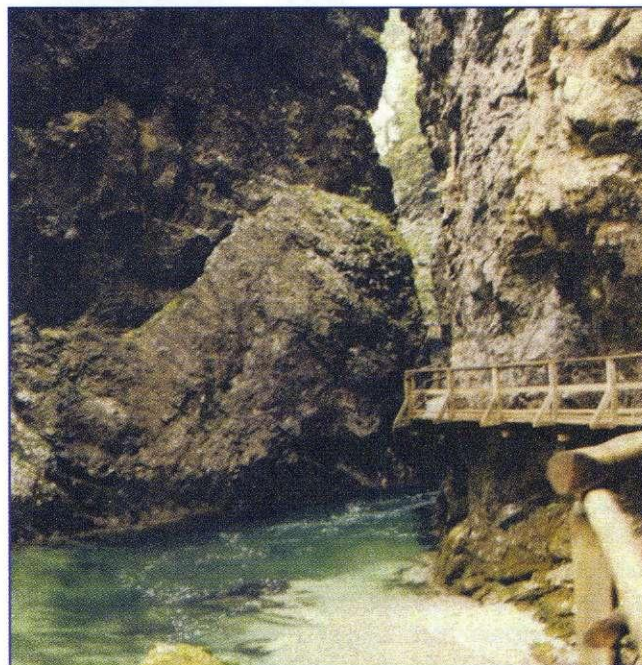
Vse bolj je priljubljena tura na najvišji vrh občine Jesenice – Vajnež. Od doma Trilobit (nekdanja karavla) v Javornškem Rovtu do vrha je tri ure hoda.

Pri domačinih v krajih pod Karavankami in na okoliških planinah boste lahko poskusili jedi iz domače kmečke kuhinje, za potešitev žeje pa bo včasih dovolj že gorski potoček. Naj bo dovolj za pokušino: Dobrodošli v svojem mestu in okolici, kjer boste zanesljivo našli nekaj za dušo in telo.

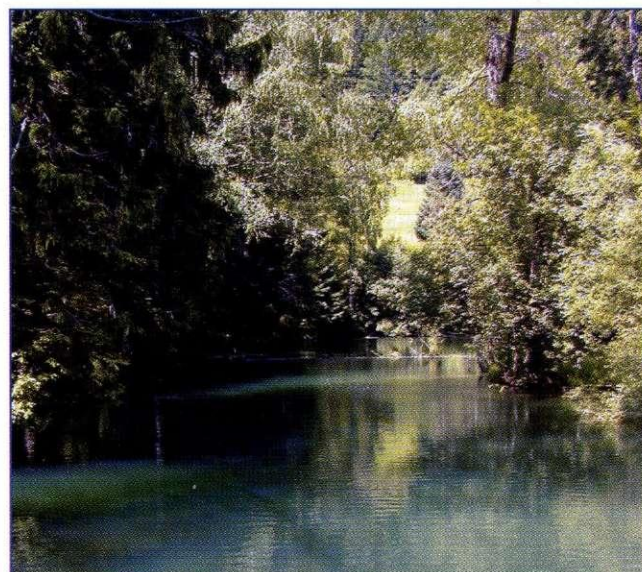
Janko Rabič



Posebno ob koncu tedna je na Hruščanski planini živahno. Postrežejo vam tudi s planinskimi dobrotami.



V vročih poletnih dneh je prijetno hladno v soteski Vintgar.



Okrog jezer na Pristavi v Javornškem Rovtu se razprostira Zoisov park, ki se ponaša z drevesi častiljive starosti.

VAŠA - NAŠA KRAJEVNA SKUPNOST SLOVENSKI JAVORNIK - KOROŠKA BELA, SE PREDSTAVI ...

Krajevna skupnost Javornik Koroška Bela je največja v občini Jesenice, saj šteje skoraj 5000 prebivalcev, ki živijo v naseljih na Slovenskem Javorniku, Podkočni, Koroški Beli, v Javornškem Rovtu, na Potokih in na delu Tomšičeve ceste, vse tja do samopostrežne trgovine. Ker so na njenem območju tudi vsi obrati ACRONIJA je prav, da jo spoznamo.

... »seveda, z veseljem«, nam je na našo pobudo odgovorila predsednica Branka Doberšek in pripravila za naše glasilo kratko predstavitev:



Krajevna skupnost nima izvršilne moči, pač pa s svojim delom pomaga krajanom pri realizaciji in posredovanju njihovih pobud in želja, ki se nanašajo na različna področja življenja v posameznih naseljih. V zadnjem času je takšnih pobud in želja največ na področju komunalne (ne)urejenosti, kar je razumljivo, saj je to področje najbolj povezano z okoljem, v katerem ljudje živijo.

No, pa smo pri okolju, v katerem se dogaja marsikaj, kar ljudje opazijo in vsakodnevno doživljajo ter spremljajo in opozarjajo na dobre in slabe stvari, največkrat najprej krajevno skupnost. Spekter problemov in ne-problemov je velik, v vse to so zajeta področja vsakdanje infrastrukture, zemljišč, novogradenj, kulture, športa, raznih prireditvev, zdravega in manj zdravega okolja in skupaj se trudimo, da bi vsa ta področja spravili na kar najvišjo možno raven. Pri tem smo lahko uspešni, ali pa tudi ne. No, in v primeru neuspeha se velikokrat zgodi, da ljudje ne razumejo vzrokov za neuspeh. Pa vendar, tu smo, da se pogovarjamo, opazujemo, spremljamo dogodke in rešujemo vsakdanje probleme.

Da pa nam uspeva tudi druženje ljudi, ni treba posebej omenjati in prav prireditve ob praznovanju vsakoletnega krajevnega praznika in druge podobne prireditve, privabijo veliko število krajanov in drugih občanov.

Za letošnji krajevni praznik, ki ga bomo praznovali takoj na začetku meseca septembra že pripravljamo program in za čim pestrejšo in čim kvalitetnejšo prireditve se bodo potrudili poleg krajevnega skupnosti tudi DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela, Osnovna šola Koroška Bela, Farno kulturno društvo Koroška Bela, Prostovoljni gasilski društvi Javorniški Rovt in Koroška Bela, Društvo upokojencev Jvornik-Koroška Bela in še drugi.

S programom prireditve vas bomo pravočasno seznanili, že sedaj vas prisrčno vabimo, da se jih udeležite in ob tem prijetno preživite svoj vsakdan.

Toliko zaenkrat v tej predstavitvi, morda pa prihodnjič kaj več in konkretnije.

Predsednica: Branka Doberšek

IZ ZGODOVINE ŽELEZARNE

DELNIČARJI KID PRVIH 20 LET 20.STOLETJA IN RAZMERE, KI SO TAKRAT VLADALE (nadaljevanje iz prejšnje številke)

Po izgradnji novih obratov na Jesenicah, je v svetu nastopilo obdobje konjunktore za železarsko industrijo. To nadvse ugodno gospodarsko stanje je trajalo nekako do prve svetovne vojne, proizvodnja je glede na potrebe tržišča skokovito naraščala, cenovna gibanja so bila ugodna in KID je s svojimi kakovostnimi izdelki postala prepoznavna in priznana tudi v svetovnem merilu.

Ker pa majhni in zastareli plavži na Jesenicah in Javorniku niso mogli zadovoljevati potreb nove železarne, je družba leta 1897 zgradila v Škednju pri Trstu tik ob morju še eno železarno, ki so jo v nekaj letih razširili na tri plavže, martinarno, težko valjarno in koksarno. V prvi fazi je bil Škedenj sicer proizvajalec polizdelkov, vendar je bilo očitno, da je imela KID velik interes za železarno na najugodnejši lokaciji.

Izgradnja železniške proge od Beljaka do Trsta leta 1906 je zelo olajšala delovanje gorenjskih obratov, ki so imeli dotlej stalne transportne in energetske težave. Jeseniška železarna je svojo proizvodnjo vse bolj usmerjala v predelavo in finalizacijo, zato je leta 1906 kupila še tovarno žice in žebeljev v Bistrici v Rožu na Koroškem, istega leta pa je dunajska banka Badenkreditanstalt postala lastnica dveh tretjin delnic KID. Jesenice so postajale vse bolj znane po kakovosti izdelkov valjarne, žičarne, žebeljarne, pocinkovalnice in nekaterih drugih specializiranih obratov.

Ko je bila KID na vrhuncu, se je začela prva svetovna vojna. Zaradi težav v pomorskem in železniškem transportu je začela njena proizvodnja naglo usihati. Po vstopu Italije v vojno, se je železarna v Škednju znašla skorajda na frontni črti, zato je morala leta 1915 ustaviti proizvodnjo, jeseniški obrati pa so kljub težavam delali naprej.

Na zahtevo vojske so zgradili še tovarno elektrod na Dobravi, ki je začela obratovati koncem leta 1917.

Razpad Avstroogrske monarhije po prvi svetovni vojni je bil pravi polom za KID. Vodstvo je zaradi strahu pred italijanskimi ukrepi v dogovoru z banko Bodenkreditanstalt prodalo njen dvotretjinski delež italijanski bančni ustanovi. Organska celota KID je bila tako porušena, saj so se njeni obrati znašli v treh državah.

Delniška glavnica, ki je leta 1900 znašala 10.000.000 kron, je bila po sklepu skupščine z dne 18. novembra 1905 povišana za 4.000.000 kron in je nato torej znašala 14.000.000 kron razdeljenih na 14.000 delnic po 1.000 kron. Glavna skupščina je dne 28.junija 1912 sklenila zamenjati delnice po 1.000 kron za delnice po 200 kron, hkrati pa je povečala delniško glavnico za 4.000.000 kron tako, da je bilo izdanih 20.000 v gotovini in polni vrednosti vplačanih novih delnic po 200 kron, in je delniška glavnica po tej spremembi znašala 18.000.000 kron, ki so bile razdeljene na 90.000 delnic po 200 kron. Ker je prišlo po koncu prve svetovne vojne v lastništvo in posesti delnic do velikih sprememb, je zanimivo pogledati stanje na tem področju ob zadnji glavni skupščini delničarjev KID pred spremembo in ob prvi glavni skupščini po spremembi.

Na 49. rednem zasedanju glavne skupščine delničarjev KID na Dunaju dne 9. novembra 1918 je bilo od takratnih 90.000 delnic po 200 kron zastopanih 73.547 delnic, ki so se glasile na imena fizičnih in pravnih oseb, le-te pa so imele po razpadu Avstroogrskega cesarstva naslednje domicile:

Državljanstvo Kraljevine SHS:	Št. Delnic
dr. Karl baron BORN	4.785
Josef LUCKMANN	3.260
Avstrijsko državljanstvo:	
dr. Hugo von NOOT	820
Hugo NOOT	9.567
Hermann BUHLEN	5.125
BODENKREDITANSTALT	12.200
Alfred HERZFELD	500
Alexander WEINER	400
dr. Richard REISCH	200
Edmund ZWACK	100
dr. Max. WILHELM	100
dr. Emil WIDMER	100
Adolf STERN	100
Anton von LOOS	50
dr. Fritz DANKOWITZ	50
Anton HOFER	50
Nemško državljanstvo	
Ludwig BORN	35.140
dr. Hjalmar SCHACHT	1.000

Iz teh podatkov je razvidno, da je bila na dan 9. novembra 1918 porazdelitev delnic po državljanstvu naslednja:

DRŽAVLJANSTVO	Število Delnic	nominalna vrednost v kronah	% delniške glavnice
Kraljevina SHS	8.045	1.609.000	8,94
Avstrija	29.362	5.872.000	32,62
Nemčija	36.140	7.228.000	40,16
Nezastopana delniška glavnica	16.453	3.290.600	18,28
SKUPAJ	90.000	18.000.000	100,00

Na naslednji - 50. redni glavni skupščini delničarjev KID, ki je bila na Dunaju dne 27. februarja 1920 je bilo od 90.000 delnic

Državljanstvo Kraljevine SHS:	Št. delnic
dr. Karl baron BORN	4.060
Josef LUCKMANN	5.644
Avstrijsko državljanstvo:	
dr. Hugo von NOOT	50
Hugo NOOT	964
Otto NOOT	50
Herman BUHLEN	1.142
Alfred HERZFELD	100
Italijansko državljanstvo:	
Alessandro FERA	50
Camillo ARA	50
BANCA ITALIANA DI SCONTO	30.400
BANCA COMMERCIALE ITALIANA	30.500
Madžarsko državljanstvo:	
Friedrich baron BORN	2.000
Nemško državljanstvo:	
Ludwig BORN	1.125

po 200 kron zastopanih 76.135 delnic, ki so bile deponirane na imena oseb in ustanov z naslednjimi domicili:

Iz teh podatkov pa izhaja za dan 27. februarja 1920 naslednja porazdelitev delnic po državljanstvu imetnikov:

DRŽAVLJANSTVO	število delnic	nominalna vrednost (v kronah)	% delniške glavnice
Kraljevina SHS	9.704	1.940.800	10,78
Avstrija	2.2306	461.200	2,56
Italija	61.000	12.200.000	67,78
Madžarska	2.000	400.000	2,22
Nemčija	1.125	225.000	1,25
Nezastopana delniška glavnica	13.865	2.773.000	15,41
SKUPAJ	90.000	18.000.000	100,00

Sprememba v lastništvu delnic med 49. in 50. redno glavno skupščino delničarjev KID je pojasnjena v poslovnem poročilu upravnega sveta, ki je bilo priloženo glavni skupščini dne 27.2.1920, kakor sledi: "Medtem, ko je bilo do novembra 1918 vseh pet tovarn naše družbe v mejah Avstroogrske monarhije, je prišlo z napadom te države do takšnih sprememb, da so sedaj tovarne Jesenice, Javornik in Dobrava v Kraljevini SHS, tovarna v Bistrici na Koroškem plebiscitarnem ozemlju pod jugoslovansko upravo, tovarna v Škedenju pa v Italiji.

Tako z jugoslovanske kakor tudi z italijanske strani so se takoj pojavile težnje po nacionalizaciji in na zahtevo Italijanov smo z njimi najprej začeli pogajanja o prodaji škedenjskih naprav, ki pa niso privedla do uspešnega izida, saj so se končala tako, da je od italijanske vlade določena skupina italijanskih interesentov meseca avgusta leta 1919 pokupila kvalificirano večino naših delnic, s tem pa so Italijani postali večinski lastniki celotne KID. Posledica tega je bila ta, da je moralo priti do nadaljnjih pogajanj med jugoslovansko in italijansko stranjo zaradi nacionalizacije naših tovarn, ki ležijo v Kraljevini SHS. Zaključila so se tako, da je bilo med Deželno vlado Slovenije in italijanskimi delničarji sklenjeno, da ostanejo vse tovarne naše družbe (KID) do nadaljnjega še združene in da se bo izvolil nov upravni svet s po šestimi italijanskimi in jugoslovanskimi člani, med katerimi bodi eden izmed Italijanov predsednik, eden izmed Jugoslovancev pa podpredsednik. Obe strani sta si pridržali pravico do izvedbe ločitve podjetij, a tudi v tem primeru naj ostanejo njuni interesi še naprej skupni."

se nadaljuje

Viri: zapisniki in poročila iz zasedanj glavne skupščine in upravnega sveta delničarjev KID, 1900-1938;

Zdravko Kovačič

POHODNIŠTVO

USPEŠEN 2. POHOD SLOVENSkih ŽELEZARJEV NA LISCO

Novo tisočletje nam organizatorjem pohodništva železarjev daje novo upanje, da bo morda pohodništvo zaživelo kot nekdanj, ko je bilo na naših pohodih preko 500 ljudi. To potrjuje tudi anketa, ki sem jo prebral v prejšnjih Novicah. Veseli me, da tako množično podpirate to dejavnost in vas vabim k sodelovanju. Vaše želje kam in kako (oddate jih lahko tudi v skrinjice) nam bodo vodilo za nadaljnje načrtovanje pohodov, seveda v okviru

danih možnosti.

Ko sem hodil po Zasavju me je vedno prevzel pogled na dolino, ki je mestoma tako ozka, da se skozi komaj prerinejo Sava, cesta in železnica. Hribi nad dolino so prijetno razgibani in omogočajo pohodništvo skozi vse leto. Tudi zime tu niso tako nevarne, da se ne bi smel podati v na sonce in svež zrak, kajti dolina premogovnikov je mnogokrat zamegljena zaradi industrijskih plinov. Čeprav se rudarji trudijo za čistejše okolje, tu Sava dobi temno barvo – takšno kot smo jo v šestdesetih letih poznali tudi na Jesenicah, ko so na Javorniku obratovali še generatorji za proizvodnjo plina. Veseli smo lahko, da naša proizvodnja postaja vse bolj čista!

Oba vrhova Lisca in veliko Kozje sta neobvezni točki Slovenske planinske poti. Lisca je visoka 947 metrov in poleg pohodništva nudi tudi druge možnosti rekreacije v letnem in zimskem času. Z vrha Lisce se od severa proti vzhodu lepo vidi Pohorje, Konjiška gora, Boč, Donačka gora, Macelj, Ivanščica; od vzhoda proti jugu vidimo Gorjance, Kočevski rog in Snežnik; od juga proti zahodu pa se odpira pogled na Javornike, Nanos, Trnovski gozd in Julijce s Triglavom, v ozadju proti severu so Kamniške in Savinjske Alpe, v bližini pa vidimo Kum, Mrzlico, Čemšeniško planino in Veliko Kozje. Področje Lisce je poraščeno z bogato ilirsko floro med katero najdemo tudi posamezno alpsko cvetje. Na Lisci in Lovrencu je naravno rastišče encijana, Lovrenc pa je po odloku Občine Sevnica naravni botanični spomenik.

Štorsi železarji so z namenom, da spoznamo hribe v Zasavju, pripravili pohod od Zidanega Mosta do Obrežja in preko Lovrenca na Lisco. Zaradi slabega vremena pa je bilo potrebno spremeniti smer pohoda. No, kasneje se je zvedrilo v posebno veselje 150 pohodnikom, od katerih so mnogi, zlasti Jeseničani, prvič obiskali Tončkov dom na Lisci. Prijatelji Štajerci so poskrbeli tudi za prijeten zaključek pohoda. Postregli so nam z golažem in ješprenom, pa tudi na žejna grla niso pozabili. Ob pesmih znanega pevca je popoldne kar prehitro minilo. Odpraviti smo se morali domov, saj je bil že naslednji dan pohod na najvišji jeseniški vrh – Vajnež.

Udeležba Jeseničanov je bila kar številčna (58). Naslednji pohod nam 26. avgusta letos pripravljajo Korošci, kam in kako pa vas bomo pravočasno obvestili.

Janko Avsenik

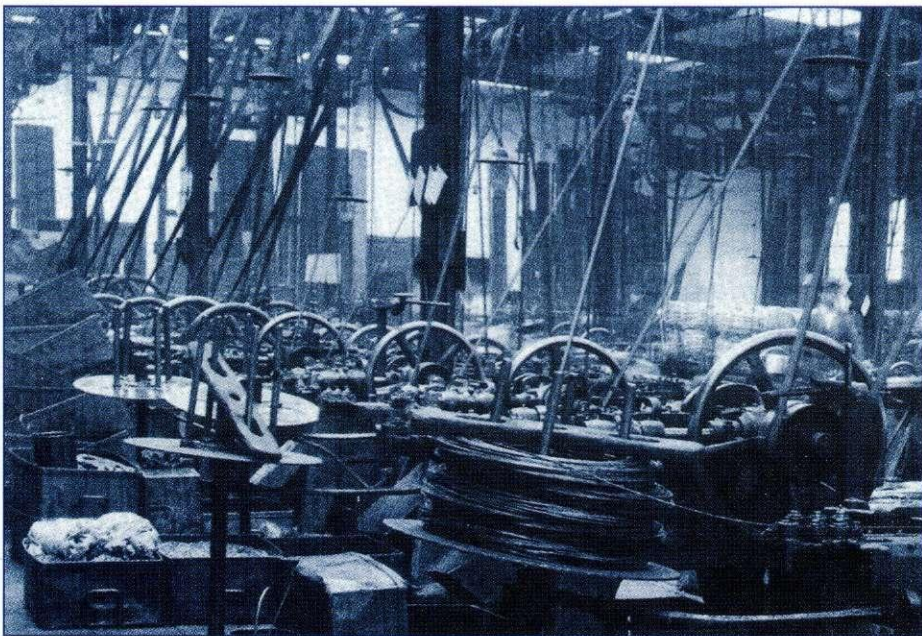


Martuljske gore (na sliki je Široka peč) privabijo mnoge planince.

KULTURA, RAZVEDRILO, PROSTI ČAS

SLAVKO SMOLEJ - GLASNIK GORSKE NARAVE IN ŽELEZARSKE KULTURE

Muzej Jesenice gosti v Kosovi graščini na Jesenicah razstavo, ki je povezana z železarstvom. Moderna galerija v Ljubljani je konec leta 1999 pripravila retrospektivno fotografsko razstavo o delu jeseniškega fotografa - glasnika železarske kulture in gorske narave, Slavka Smoleja. V muzeju smo zadovoljni, da je Moderna galerija pri nastajanju razstave in interpretaciji Smolejevih "železarskih" fotografij, tesneje sodelovala tudi z nami. Za železarske Jesenice je zanimiv opus iz železarne oziroma njegovi železarski motivi. Mnogi obiskovalci, ki si boste razstavo ogledali se boste še osebno spominjali motivov iz železarne, nekateri pa ste morda Smoleja še osebno poznali. Slavko Smolej se je rodil 29. aprila 1909 materi Antoniji in očetu Mavriciju - urarju in zlatarju na Jesenicah. Zaradi šolanja je odšel v Ljubljano, kjer je leta 1929 diplomiral na Tehniški šoli kot elektrotehnik. V času velike gospodarske krize in brezposelnosti, se je zaposlil pri Kranjski industrijski družbi kot pomožni nekvalificiran delavec v kotlarski delavnici. Kot je



Žebljarna nekdanj. (foto: Slavko Smolej)

zapisal v svojem življenjepisu, dela v "eni najbolj umazani in nehygienični kotlarski delavnici" ni nikoli obžaloval.

Podobno kot njegovega očeta je tudi Slavka pritegnil stvaren poklic, fotografski medij, ki je hkrati nudil možnost estetskega izražanja. Na začetku tridesetih let se je včlanil v foto-amaterski klub, ki je bil ustanovljen pri Turistovskem klubu skala leta 1925 na Jesenicah. Leta 1933 se je že predstavljal na I. fotoamaterski razstavi. Naslovi njegovih del pa odražajo Slavkotovo zanimanje za drobne posebnosti, sočutje za malega človeka in tankočutno opazovanje neznatnih svetlobnih pojavov v naravi. Verjetno že prej, zagotovo pa leta 1937 je bil Smolej že član Fotokluba v Ljubljani. Klubu je namreč s svojimi fotografijami prinesel največ točk in so ga tako na natečaju revije Camera Craft iz San Francisca proglasili za najuspešnejšega.

Železarski fotoarhiv predstavlja čas od začetka tridesetih do konca petdesetih let. Tematsko, vsebinsko, numerično in

kronološko ureditev je fotoarhiv dobil kasneje, ko je Smolej postal ravnatelj Metalurške šole na Jesenicah ter upravnik Tehniškega muzeja na Jesenicah. Gradivo za železarski arhiv s katerim je Železarna Jesenice seznanjala javnost o svoji zgodovini, dolgoletni tradiciji, povojnem razvoju ter delovnimi postopki in izdelki je Smolej zbiral v glavnem sam.

Smolejeve fotografije z železarskega sveta pomenijo uresničitev načel fotografskega modernizma, ki ga je upravičevala praktična potreba po opozarjanju na železarsko tradicijo - industrijo, ter reklamiranju izdelkov in polizdelkov. V času obnove domovine po drugi svetovni vojni, je domača proizvodnja z lastnim znanjem pomenila veliko. Fotografiral je delavce v železarni, ki pri svojih specifičnih delih odražajo politično, družbeno ter industrijsko stvarnost časa.

Vabimo Vas, da si razstavo ogledate v pritličju Kosove graščine na Jesenicah, vsak dan od torka do petka od 10. do 12. in od 16. do 18. ure ter ob sobotah od 10. do 12. ure. Razstava je na ogled do 28. julija 2000.

Vabljeni!

Irena Lačen Benedičič
Muzej Jesenice

ALI BODO JESENICE POSTALE SLOVENSKI IN-LINE HOKEJ CENTER?

Na Jesenicah si prizadevamo, da bi ohranili status športnega mesta kljub slabšim možnostim jeseniškega gospodarstva za podporo za donacije in sponzorstva. Športna zveza Jesenice in športna društva se trudijo po najboljših močeh.

V mesecu juliju je jeseniško drsališče prekrito s posebno plastiko, ki omogoča izjemne pogoje za rolanje, roler hokej, primerna pa je tudi za druge aktivnosti. Plastika je za demonstracijsko uporabo pripeljana iz Avstrije, sedaj pa potekajo dogovori o odkupu le-te. Če bi plastika ostala na Jesenicah, bi bila to velika pridobitev. Hokejska dvorana bi posebej v mesecih od aprila do avgusta postala pravi center in-line hokeja, moža pa bi bila tudi kandidatura Jesenic za velika mednarodna tekmovanja (tudi SP in EP v članski konkurenci). Jeseničani so z organizacijo Tedna slovenskega in-line hokeja od 28. junija 2000 do 9. julija 2000 dokazali, da so organizacijsko sposobni izpeljati tudi najzahtevnejše projekte. Večnamenskost zibelke slovenskega hokeja, dvorane Podmežaklja, pa je že dolgotrajna želja številnih športnih zagnancev na Jesenicah. Ne nazadnje pa je to lahko tudi velik korak k oživitvi turistične dejavnosti Jesenic.

Branko Jeršin

POLETJE NA KOPALIŠČU UKOVA

PLAVALNI TEČAJI ZA ZAČETNIKE

Kraj: Kopališče Ukova Jesenice
Termin: 31. julij do 08. avgust 2000

Tečaj je desetdnevni. Namenjen je najmlajšim neplavalcem. Prijavite se prvi dan tečaja (31.07.) na kopališču Ukova ob 8.30 uri.

Tečaj poteka deset dni skupaj od 8.30 do 10.00 ure. Vodi ga trenerji Plavalnega kluba Jesenice.

POLETNA LIGA – PLAVALNA REKREACIJSKA LIGA

Do končne razvrstitve v plavalni rekreacijski ligi so ostale še tri tekme (29.07., 12.08. in 26.08.). Ker je zmagovalec v posamezni kategoriji tisti, ki bo dosegel najboljši skupni čas v treh tekmah, se še vedno lahko prijavite. Starostna meja je neomejena. Prijave pred samimi tekmovanjem. Plavalni slog prost. Dolžina 50 metrov. Starostne kategorije različne. Informacije na telefonu : 863-364.



ŽUPANOVI DNEVI NA KOPALIŠČU UKOVA

Vse do konca počitnic je kopališče Ukova vsak ponedeljek in sredo za otroke in dijake (dijaki morajo pokazati dijaško izkaznico) odprto za brezplačno kopanje.

Dneve odprtih vrat je omogočila občina Jesenice, zato so poimenovani kar Županovi dnevi na kopališču Ukova.

LETOVANJE V TERMAH PTUJ IN V MORAVSKIH TOPLICAH

Družba METING – ŽJ, d.o.o. sporoča, da je še dovolj prostih mest za letovanje v Termah Ptuj in Moravskih toplicah. Cene so ugodne, možno pa je tudi plačilo v več (4) obrokih.

V Termah Ptuj so bungalovi z dvo-, tro- ali štiri posteljno sobo,



tušem, WC-jem, telefonom in barvnim TV sprejemnikom. Poleg kopanja v bazenih, uporabe savne in fitnesa (vključeno v ceno) se boste lahko sprehodili do mesta Ptuj, kjer so številni zgodovinski spomeniki in druge znamenitosti.

V Moravskih toplicah je možna namestitev v hotelu Termal ali Turističnem naselju. Odločite se lahko za prenočišče z zajtrkom, polpenzion ali polni penzion. V ceno je vključeno za goste hotela neomejeno kopanje v vseh bazenih zdravilišča, 1x dnevno savna in fitnes, jutranja gimnastika, aerobika v vodi; za goste Turističnega naselja pa kopanje v bazenu kopališča Termal, jutranja gimnastika in aerobika v vodi.

Za cene in podrobnejše informacije pokličite na telefonsko številko 861-441, interno 26-24. Na tej številki sprejemajo tudi rezervacije.

1.									
2.									
3.	S	T	A	R	E	C			
4.									
5.	M	E	R	N	I	K			
6.	O	T	O	M	A	N			
7.	J	A	J	Č	E	K			
8.	V	R	A	T	A	R			
9.	A	S	T	R	I	D			

IZPOLNJEVANKA

1. voditelj oddaje Stilski izziv na kanalu A (Aljoša), 2. Gručasto naselje pod Uršljo goro, 3. prileten moški, 4. Nemški astronom (Johannes, 1571 do 1630), 5. prostorninska mera za žito (približno 30 l), Turek, 7. majhno jajce, 8. golman, 9. ime švedske mladinske pisateljice Lindgren.

Na označenih poljih boste prebrali belgijski pregovor.

Rešitev se skriva neke v Novicah

OBVESTILO!

Vse uporabnike Stokovne knjižnice obveščamo, da bo zaradi letnega dopusta knjižnica **ZAPRTA**, od ponedeljka 31.07.2000 do torka 15.08.2000.



NAGRADNA KRIŽANKA

Rešeno nagradno križanko pošljite do 31. avgusta 2000 na Kadrovsko službo Acroni, tisti, ki niste zaposleni pri nas pa na naslov:

SŽ ACRONI d.o.o. Cesta Borisa Kidriča 44, 4270 JESENICE

s pripisom »NAGRADNA KRIŽANKA«.

Izmed pravih rešitev bomo izžrebali tri nagrajence, ki bodo prejeli denarne nagrade:

1. nagrada 5000 tolarjev,
2. nagrada 3000 tolarjev in
3. nagrada 1000 tolarjev.

AVTOR: DRAGO RONNER	SKANDI- NAVSKA DRŽAVA	VELIKA VODNA PTICA	PLAČEVANJE ALIMENTOV	KOŠČEK SUKANCA	UMETNO USNJE	KRILOV IVAN	NADIHA	NEBESNI POJAV	ZNIŽANJE VODNE GLADINE	NEKDANJA ČEŠKA DRSALKA MAŠKOVA	PRIPADNIK ANIMIZMA	ACRONI	NEKDANJI TURŠKI VELIKAŠ	TONE ROP	OBČINSKI ODBORNIK	SKUŠA
ZLATO ZELEN HROŠČ	Š	P	A	N	S	K	A	M	U	H	A	NAJMANJŠI DELEC SNOVI	A	T	O	M
SLOVENSKO IME ZA MESEČ AVGUST	V	E	L	I	K	I	S	R	P	A	N	IZRASTEK NA HRBTU ZGORNJI DEL STOPALA	G	R	B	A
IZBRANA DRUŽBA	E	L	I	T	A	TEKSTILNI IZDELEK ODISEJEVA DOMOVINA	T	K	A	N	I	N	A	CAPEK KAREL SLOVANŠKA BOGINJA FLORE	Č	K
SPREMLJE- VALEC OGNJA	D	I	M	AM. IGRALEC CARREY SLOV. KIPAR (PETER)	J	I	M	KRALJICA PRI ŠAHU	D	A	M	A	BUKOV PLOD NASAD VINSKE TRTE	Ž	I	R
KRATKO ODRSKO DELO	Š	K	E	Č	TANTAL MOŠKI KI LASKA	T	A	ACRONI	HITRA VOJNA LADJA	IRSKI DIRKAC F1 (EDDIE) GRŠKI BOG VETROV	I	R	V	I	N	E
ZAČIMBA BELI CIMET	K	A	N	E	L	A	STEVE MARTIN	GLASBENA PRIREDITEV	F	E	S	T	I	V	A	L
VRANIČNI PRISAD	A	N	T	R	A	K	S	SL. PUBLICIST (ANDREJ) VODNI GLODAVEC	R	O	T	STARA JAPONSKA PRESTOLNICA	N	A	R	A
ACRONI	RAZSTAVNA PLOŠČA	SKUPINA GLASBENIKOV ANGLOAMER. PLOŠČINSKA MERA	A	N	S	A	M	B	E	L	ZADNJE PREDIVO TULJE	OSEBNI ZAMEK RENUJ	O	N	SVOD NAD NAMI	ACRONI
UMAZAN OTROK	P	A	C	E	K	PODOBA	OTON GLIHA VULKAN NA FILIPINIH	O	G	DEL TELES ZA DOLOČENO FUNKCJO KURIR	O	R	G	A	N	VEČJA OSTRA SKALA
GORSKI REŠEVALNI ČOLN	A	K	I	NAJBOLJŠA SADRA OLGA ČEHOV	A	L	A	B	A	S	T	E	R	ERVIN ČURLIČ ŽAKELJ VIKTOR	E	Č
FILM FRANCETA ŠTIGLICA (1964)	N	E	J	O	Č	I	P	E	T	E	R	SLOVENSKI SLIKAR (ANTON)	A	Ž	B	E
KMET KI ORJE	O	R	A	Č	MORSKE ŽIVALI	K	O	R	A	L	E	VLADARJEVO BIVALIŠČE	D	V	O	R